

**Ανθρωπιστική Βοήθεια και Εφοδιασμός. Οργάνωση, Επιχειρήσεις και
Πληροφοριακά Συστήματα.**

*Η εργασία υποβάλλεται για την μερική κάλυψη των απαιτήσεων με στόχο
την απόκτηση του διπλώματος του
Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στην Οργάνωση και Διοίκηση
Βιομηχανικών Συστημάτων με Ειδίκευση σε Συστήματα Εφοδιασμού και
Διακίνησης Προϊόντων-
Logistics*

από
το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο

Κίτσιος Σπυρίδων (ΜΠΛ/0715)

Οκτώβριος 2009

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Ευχαριστίες

Παρακολούθησα το μεταπτυχιακό αυτό πρόγραμμα σπουδών με υποτροφία της Πολεμικής Αεροπορίας. Θέλω να ευχαριστήσω όλους αυτούς που μου έδωσαν την ευκαιρία αυτή με την βεβαιότητα πως θα τιμήσω την εμπιστοσύνη τους.

Η διπλωματική αυτή εργασία δεν σχετίζεται άμεσα με θέματα της Πολεμικής Αεροπορίας -η οποία εκτελεί πλήθος αποστολών για την υποστήριξη της ανθρωπιστικής βοήθειας- μου έδωσε όμως την ευκαιρία να μελετήσω ζητήματα η κατανόηση των οποίων θα με βοηθήσουν στην αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των ζητημάτων της ΠΑ.

Έμπνευση για την επιλογή του θέματος αυτού αποτέλεσε και η εμπλοκή της συζύγου μου στο παρελθόν σε δραστηριότητες εθελοντικής διδασκαλίας και εργασίας δίνοντας μου μια εικόνα “εκ των έσω”.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους καθηγητές μου , τον κύριο Χονδροκούκη , τον κύριο Μπλέσιο , την κυρία Σοφianoπούλου και τον κύριο Καραλέκα. Πέρα από το διδακτικό τους έργο , προσέφεραν εμπειρίες και πρακτικές, ανέθεσαν εργασίες οι οποίες ήταν κίνητρο για περαιτέρω αναζήτηση και όχι μια απαίτηση του μαθήματος, και φρόντισαν να γίνουν διαλέξεις από εξωτερικούς συνεργάτες προσφέροντας εμπειρίες από τον χώρο των επιχειρήσεων.

Ιδιαίτερως ευχαριστώ τον κύριο Χονδροκούκη γιατί ανέλαβε και την επίβλεψη εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Κατάλογος σχημάτων

	Σελ.
Σχήμα 1. Κύκλος διαχείρισης καταστροφών	21
Σχήμα 2. Κύκλος ζωής επιχειρήσεων παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας	22
Σχήμα 3. Συνολική ανθρωπιστική βοήθεια	29
Σχήμα 4. Πιθανές επιπτώσεις μιας καταστροφής	30
Σχήμα 5. Αριθμός ανθρώπων που επηρρεάστηκε από καταστροφές που σχετίζονται με το κλίμα από το 1980 έως το 2007 με πρόβλεψη έως το 2015	39
Σχήμα 6. Μεγάλες φυσικές καταστροφές 1950-2008. Ζημιές συνολικές και ασφαλισμένες με τάση	45
Σχήμα 7. Ροές στην εφοδιαστική αλυσίδα	50
Σχήμα 8. Ροές χρηματοδότησης της ανθρωπιστικής βοήθειας	57
Σχήμα 9. Εκκλήσεις για βοήθεια και χρηματοδότηση ανα τομέα για το έτος 2009	59
Σχήμα 10. Η εφοδιαστική αλυσίδα της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας	61
Σχήμα 11. Ροές δεδομένων στο λογισμικό HLS	77
Σχήμα 12. Τα χαρακτηριστικά του πληροφοριακού συστήματος HELIOS	78

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Ενδιαφερόμενοι-αντικείμενα των επιπτώσεων από την δράση της ανθρωπιστικής βοήθειας	34
Πίνακας 2. Συγκριτική παρουσίαση λογισμικού που χρησιμοποιείται στην ανθρωπιστική βοήθεια	75

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Ακρωνύμια

ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΠΟΥ	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
CRED	Centre for Research on the Epidemiology of Disasters
3PL	Third party Logistics
HLS	Humanitarian Logistics Software
IFRC	International Federation of the Red Cross
NGO	Non Governmental Organization
OECD	Organization for Economic Co-operation and development
OCHA	UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
PAHO	PanAmerican Health Organization
RFQ	Request For Quotation
UN	United Nations
UNHCR	UN High Commission for Refugees
UNICEF	UN International Children's Emergency Fund
UNJLC	UN Joint Logistics Center
WFP	World Food Programme
WHO	World Health Organization

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Περιεχόμενα

	Σελ.
Περίληψη	11
Κεφάλαιο 1 Το περιβάλλον της Ανθρωπιστικής Βοήθειας	
1.1 Φυσικές καταστροφές στο σαλόνι μας	13
1.2 Τι είναι καταστροφή;	16
1.3 Διαχείριση καταστροφών	19
1.4 Ανατομία μιας επιχείρησης ανθρωπιστικής βοήθειας	23
1.5 Επιπτώσεις στην τοπική κοινωνία σε σχέση με την ανθρωπιστική βοήθεια	28
1.6 Κλιματική αλλαγή	36
1.7 Διεθνής νομοθεσία και ανθρωπιστική βοήθεια	40
Κεφάλαιο 2 Εφοδιαστικές Επιχειρήσεις στην Ανθρωπιστική Βοήθεια	
2.1 Εφοδιαστές χωρίς σύνορα	42
2.2 Πρακτικές Εφοδιασμού	47
2.3 Δωρεές - Σε είδος ή σε χρήμα;	52
2.4 Διεργασίες της Εφοδιαστικής Αλυσίδας	60
2.5 Σημεία που πάσχει η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας	68
Κεφάλαιο 3 Τα Πληροφοριακά Συστήματα στις επιχειρήσεις της Ανθρωπιστικής Βοήθειας	
3.1 Η εξέλιξη της τεχνολογίας και η ενσωμάτωση της στην αντιμετώπιση καταστροφών	70

3.2 Ιστότοποι για την ανταλλαγή δεδομένων	72
3.3 Λογισμικό που υποστηρίζει την εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας	74
3.4 Η προοπτική του ebxml	79
Βιβλιογραφία	81

Περίληψη

Η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας προβάλλει προκλήσεις μοναδικές σε πλήθος και ένταση. Για να θεωρηθούν οι επιχειρήσεις της επιτυχημένες πρέπει να ικανοποιήσει τις ανάγκες τόσο των πληγέντων όσο και τις επιθυμίες όσως έχουν την διάθεση να προσφέρουν.

Η διπλωματική αυτή εργασία ξεκινά εξετάζοντας τι είναι καταστροφή , και τον κύκλο διαχείρισης της , αναλύει την δομή της επιχείρησης παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, και συσχετίζει την ανάγκη για ανθρωπιστική βοήθεια με την κλιματική αλλαγή, και την διεθνή νομοθεσία και πρακτική.

Αυτή η εφοδιαστική αλυσίδα έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που “δρουν εναντίον της” : έχει πάμπολλα σημεία εισόδου και εξόδου, δεν έχει τον απόλυτο έλεγχο της χρηματοδότησης της και του τύπου των προϊόντων που διακινεί, έχει ελάχιστο χρόνο για να εγκατασταθεί και να καταστεί επιχειρησιακή, λειτουργεί με περιορισμένα μέσα σε περιοχές που έχουν χάσει τις υποδομές τους και πιέζεται γιατί κινδυνεύουν ανθρώπινες ζωές. Μελετώνται οι πρακτικές , οι δωρεές, η χρηματοδότηση, και οι διεργασίες της. Σημειώνονται οι αδυναμίες της και προτείνονται λύσεις.

Λύσεις όπου ένα πληροφοριακό σύστημα προσαρμοσμένο στις ανάγκες της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας μπορεί να αποτελέσει τον καθοριστικό παράγοντα για την υλοποίηση τους. Εξετάζεται η εφαρμογή της τεχνολογίας στην εφοδιαστική αλυσίδα τα τελευταία τριάντα σχεδόν χρόνια και η εξέλιξη της, ενώ προτείνεται λύση για την διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων των φορέων και των οργανισμών που παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια, αλλά και με αυτά των προμηθευτών τους.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Κεφάλαιο 1

Το περίβαλλον της Ανθρωπιστικής Βοήθειας

“Αποτυγχάνοντας να προετοιμασθείς , προετοιμάζεσαι για την αποτυχία”

Βενιαμίν Φραγκλίνος

1.1 Φυσικές καταστροφές στο σαλόνι μας

Στις 29 Αυγούστου 2005 ο τυφώνας Κατρίνα έπληξε τις ακτές των ΗΠΑ από την κεντρική Φλόριδα ως το Τέξας , περισσότερο όμως αυτές της πολιτείας της Λουιζιάνα. Περισσότεροι από 1.300 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους (Munich Re:1.322 , εφημερίδες στις ΗΠΑ αναφέρουν 1.836 θανάτους και 705 αγνοουμένους) , ενώ οι συνολικές ζημιές ανήλθαν στα USD125.000.000.000,00 (πηγή: Munich Re). Οι εικόνες από την κατεστραμμένη πόλη της Νέας Ορλεάνης, τους 23.000 στοιβαγμένους ανθρώπους που βρήκαν καταφύγιο στο γήπεδο Astrodome της πόλης του Χιούστον στο Τέξας , και οι λεηλασίες για την αναζήτηση ειδών πρώτης ανάγκης (και ίσως όχι μόνο) ταξίδεψαν σε ολόκληρο τον κόσμο.

Οκτώ μήνες νωρίτερα , στις 26 Δεκεμβρίου 2004 , ένας σεισμός 9.1 Ρίχτερ με επίκεντρο στα ανοιχτά της δυτικής ακτής της νήσου Σουμάτρα της Ινδονησίας προκάλεσε τσουνάμι , το οποίο επηρέασε 15 χώρες (Ινδονησία, Σρι Λάνκα, Ινδία, Ταϊλάνδη, Σομαλία, Βιρμανία, Μπαγκλαντές, Μαλδίβες, Σεϋχέλες, Μαλαισία,

Μαδαγασκάρη, Τανζανία, Νότια Αφρική, Κένυα, Υεμένη). Χάθηκαν 220.000 ανθρώπινες ζωές και οι συνολικές ζημιές ανήλθαν στα USD10.000.000.000,00 (πηγή: Munich Re).

Το τσουνάμι του 2004 και ο τυφώνας Κατρίνα είναι ίσως οι γνωστότερες φυσικές καταστροφές της εποχής μας εξαιτίας της κάλυψης που έτυχαν από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Από την μια έχουμε έναν τυφώνα που εκδηλώθηκε στην πιο ανεπτυγμένη χώρα του κόσμου με ανθρώπινες απώλειες μικρότερες των αρχικών προβλέψεων , αλλά με τεράστιες υλικές ζημιές, και από την άλλη ένα τσουνάμι που έπληξε τον αναπτυσσόμενο κόσμο με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς και δέκα φορές λιγότερες υλικές ζημιές. Η διεθνής κοινότητα κοινητοποιήθηκε και στις δυο περιπτώσεις , με μια υποψία ανταγωνισμού για την μεγαλύτερη προσφορά στην περίπτωση του τσουνάμι. Δυο εφημερίδες της Μαλαισίας μάλιστα -η *The New Straits Times* και η *The Star* - διοργάνωσαν από ένα διαγωνισμό για τον αναγνώστη που θα έκανε την μεγαλύτερη δωρεά (<http://www.asiamedia.ucla.edu/tsunami/relief.asp>) . Η οικονομική βοήθεια που υποσχέθηκαν τα κράτη , αλλά και οι δωρεές των πολιτών σε χρήμα ξεπέρασαν τα USD10.000.000.000,00 .

Βοήθεια όμως προσφέρθηκε και σε είδος , αν και δεν ήταν όλα τόσο χρήσιμα όπως δήλωσε σε συνέντευξη του στο BBC -τρεις μήνες μετά το τσουνάμι- ο υπουργός εξωτερικών της Σρι Λάνκα Laxman Kadirgamar , αναφερόμενος σε ένα κοντέινερ με λούτρινα αρκουδάκια. Είπε επίσης ότι δεν υπήρχαν άλλες ανάγκες σε ρύζι εξαιτίας της πλούσιας σοδειάς που αναμένονταν, ενώ δήλωσε πως όλα τα αγαθά που είχαν φτάσει στη χώρα , ή ήταν καθ'οδόν, έως 26 Απριλίου 2005 θα παραλαμβάνονταν χωρίς να τους επιβληθούν φόροι , μετά την ημερομηνία εκείνη όμως θα φορολογούνταν (http://www.bbc.co.uk/sinhala/news/story/2005/03/050317_laxman_london.shtml).

Στην περίπτωση του τυφώνα Κατρίνα περισσότερες από εβδομήντα χώρες

(ανάμεσα τους και χώρες που επλήγησαν από το τσουνάμι όπως η Σρι Λάνκα , η Ινδία και το Μπαγκλαντές) δεσμεύτηκαν να αποστείλουν οικονομική βοήθεια , αν και οι αρχές των ΗΠΑ παρουσιάστηκαν αρχικά απρόθυμες να δεχθούν οποιασδήποτε μορφής εξωτερική βοήθεια. Η Βενεζουέλα και η Κούβα ήταν από τις πρώτες χώρες που προσφέρθηκαν να αποστείλουν εξοπλισμό, νερό, φαγητό, πετρέλαιο, φάρμακα και γιατρούς, αλλά η προσφορά τους απορρίφθηκε. Ομοίως απορρίφθηκαν -αρχικά , για να γίνουν λίγες μέρες αργότερα αποδεκτές- και η προσφοράς της Ρωσίας και της Γαλλίας (σημείωση:την πόλη της Νέας Ορλεάνης ίδρυσαν οι Γάλλοι το 1718 και η French Quarter είναι η παλαιότερη και πιο γνωστή συνοικία της πόλης).

Ανάμεσα στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην πληγείσα περιοχή , αξιοσημείωτη ήταν η βοήθεια αλλά και η ετοιμότητα των ραδιοερασιτεχνών (Amateur Radio Emergency Service). Σε μια περιοχή με κατεστραμμένες υποδομές προσέφεραν λύσεις επικοινωνίας απαντώντας , μεταξύ άλλων, σε κλήσεις προς το τηλεφωνικό κέντρο 911 (ο τριψήφιος αριθμός άμεσης βοήθειας) συλλέγοντας πληροφορίες για την υγεία και την θέση ανθρώπων που χρειάζονταν διάσωση, συντόνιζαν την ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στα ελικόπτερα της ακτοφυλακής και τα ασθενοφόρα , αλλά και έκαναν μεταφορές δεδομένων με υψηλή ταχύτητα χρησιμοποιώντας το λογισμικό WinLink.

Οι δυσκολίες, οι αντιξοότητες, τα παράδοξα και τα ευτράπελα που αντιμετώπισαν όσοι ενεπλάκησαν στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας , σε όσους επλήγησαν από το τσουνάμι στον Ινδικό ωκεανό τον Δεκέμβριο του 2004 και τον τυφώνα Κατρίνα οκτώ μήνες μετά , έφτασαν στα σπίτια μας εξαιτίας της ευρείας κάλυψης που έτυχαν οι φυσικές αυτές καταστροφές από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Οι εικόνες αυτές μας έδωσαν μια ιδέα για τις απαιτήσεις συντονισμού και επικοινωνίας για να λειτουργήσουν αρμονικά οι εμπλεκόμενοι , αλλά και να

καταφέρουν να εκμεταλλευτούν αποδοτικά και αποτελεσματικά τους ελάχιστους πόρους και τις υποδομές που έχουν στην διάθεση τους.

1.2 Τι είναι καταστροφή;

Ένας ορισμός που να καλύπτει κάθε περίπτωση και να ικανοποιεί άπαντες είναι δύσκολο να διατυπωθεί. Κάποιος που βιώνει τις επιπτώσεις μιας καταστροφής έχει διαφορετική άποψη από αυτόν που θα κρίνει τις αποζημιώσεις. Ένας τρίτος που πιστεύει πως η λέξη έχει χάσει την δύναμη της καθώς έχει υπερ-χρησιμοποιηθεί για πολιτικούς λόγους, επίσης δεν πρόκειται να συμφωνήσει με κανέναν από τους δύο προηγούμενους.

Το 1998 εκδόθηκε το βιβλίο με τίτλο “What is a Disaster - Perspectives on the question”, όπου σε 22 κεφάλαια και 300 σελίδες, 13 μελετητές από έξι χώρες έδωσαν τους ορισμούς τους για το τι είναι καταστροφή. Το 2005 το βιβλίο “What is a Disaster - New Answers to Old Questions” (20 κεφάλαια, 400+ σελίδες) εκδόθηκε για να συμπεριλάβει και το φαινόμενο της τρομοκρατίας. Και στα δυο βιβλία το ζητούμενο ήταν όχι να δοθεί ένας ορισμός, αλλά να εξεταστεί η σημασία της καταστροφής και η ανταλλαγή απόψεων και ιδεών.

Ένας σύντομος ορισμός μπορεί είτε να περιλαμβάνει πολλά, είτε να μην καλύπτει κάποια γεγονότα, κοινά στοιχεία όμως υπάρχουν σε όλους τους ορισμούς. Σύμφωνα με το Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED) καταστροφή είναι:

μια κατάσταση ή γεγονός που ξεπερνά τις τοπικές δυνατότητες, και καθιστά αναγκαίο το αίτημα, σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, για εξωτερική βοήθεια. (world disasters report)

Σύμφωνα με τη Naomi Zack (Ethics of disaster) καταστροφή είναι:

ένα γεγονός (ή μια σειρά γεγονότων) που βλάπτει ή σκοτώνει έναν σημαντικό αριθμό ανθρώπων, ή αλλιώς φθείρει σφοδρά ή διακόπτει την καθημερινή ζωή της κοινωνίας. Οι καταστροφές μπορεί να είναι φυσικές ή να είναι το αποτέλεσμα σκόπιμης ή τυχαίας ανθρώπινης ενέργειας. Οι καταστροφές περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε, φωτιές, πλημμύρες, καταιγίδες, σεισμούς, χημικές διαρροές- κηλίδες και διήθηση τοξικών ουσιών, τρομοκρατικές επιθέσεις με συμβατικά, πυρηνικά και βιολογικά όπλα, επιδημίες, πανδημίες, μαζικές διακοπές στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και άλλα γεγονότα που οι επίσημες αρχές και οι ειδικοί χαρακτηρίζουν ως “καταστροφές”. Οι καταστροφές πάντα επιφέρουν έκπληξη και κλονισμό, είναι ανεπιθύμητες από εκείνους τους οποίους επηρεάζουν, αν και όχι πάντα απρόβλεπτες. Οι καταστροφές επίσης προκαλούν αφηγήσεις και αναφορές από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ηρωισμού, αποτυχιών και απωλείας από όσους έχουν πληγεί αλλά και από όσους έχουν ευθύνες.

Ο Fred C. Pumpel στο βιβλίο του Disaster Response δίνει έναν ορισμό του οποίου χαρακτηρίζει λειτουργικό (working definition):

Η καταστροφή μπορεί να οριστεί ως ένα ασυνήθιστο και δραματικό γεγονός, το οποίο σε ένα σχετικά μικρό χρονικό διάστημα, προκαλεί τόσους

θανάτους και ζημιές ώστε να διακόψει τους κανονικούς ρυθμούς ζωής σε μια κοινότητα , περιοχή, κοινωνία. Συχνότερα οι καταστροφές προέρχονται από φυσικά φαινόμενα που σχετίζονται με τον καιρό – καταιγίδες, τυφώνες, καύσωνες, ξηρασία, χιονοθύελλες και πλημμύρες- ή γεωλογικές αλλαγές – σεισμοί, εκρήξεις ηφαιστείων, κατολισθήσεις και χιονοστοιβάδες. Οι καταστροφές επίσης μπορούν να σχετίζονται με την τεχνολογία , όπως τα ατυχήματα που σχετίζονται με την διαρροή ραδιενεργής ακτινοβολίας από πυρηνικούς αντιδραστήρες αλλά και από γεγονότα που σχετίζονται με αμέλεια ή πρόθεση, όπως οι καταστροφή πόλεων ή μνημείων από τρομοκρατικές ενέργειες.

Μεγάλες φυσικές καταστροφές η ασφαλιστική εταιρεία Munich Re ορίζει ως τα γεγονότα εκείνα:

όπου η ικανότητα μιας περιοχής να αυτοβοηθηθεί έχει σαφώς ξεπεραστεί αν έχει συμβεί ένα από τα παρακάτω γεγονότα:

- απαιτείται βοήθεια εκτός περιοχής ή διεθνής
- χιλιάδες έχουν σκοτωθεί
- εκατοντάδες χιλιάδες έχουν μείνει άστεγοι
- ουσιώδεις συνολικές απώλειες
- σημαντικές ασφαλισμένες απώλειες

1.3 Διαχείριση καταστροφών

Η αντιμετώπιση μιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης ξεκινά πολύ πριν αυτή εκδηλωθεί με μια σειρά ενεργειών με δυο στόχους:

- α) να καταστεί δυνατή η άμεση κινητοποίηση της βοήθειας
- β) να καθοριστεί μια ροή δράσεων οι οποίες θα εξελίσσονται παράλληλα με τις ανάγκες που δημιουργήσει η καταστροφή (συντονισμένες δράσεις που δεν θα δημιουργούν σύγχυση).

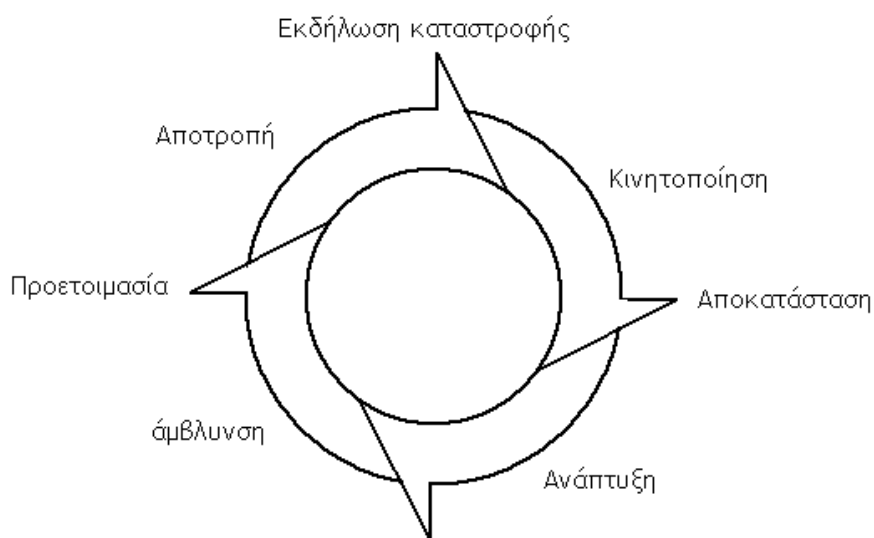
Οι ενέργειες αυτές ξεκινούν με εκτίμηση του κινδύνου με βάση το πόσο εκτεθειμένη και ευάλωτη είναι μια περιοχή στις απειλές. Ακολουθούν ενέργειες αποτροπής (για να μειωθούν οι πιθανές ζημιές) αλλά και προετοιμασίας (για την αντιμετώπιση των συνεπειών όταν οι κίνδυνοι γίνουν πραγματικότητα). Στην συνέχεια ενεργοποιείται ένα σύστημα προειδοποίησης το οποίο υπολογίζει το “πότε” αλλά και το πόσοι θα επηρεαστούν.

Στις πρώτες ώρες από την εκδήλωση της καταστροφής ενεργοποιείται το σύστημα συναγερμού το οποίο πληροφορεί για το “που” και κάνει μια εκτίμηση για τον αριθμό των πληγέντων. Ξεκινά επίσης η Έρευνα και Διάσωση και η εκτίμηση των ζημιών στις κοινωνικές και οικονομικές δομές. Καθώς οι ημέρες γίνονται εβδομάδες εξελίσσονται οι ενέργειες που έχουν σαν στόχο την ανακούφιση των πληγέντων, και γίνεται συνεχής εκτίμηση των αναγκών τους. Ακολουθεί η αποκατάσταση, η βοήθεια προς τον πληθυσμό να ανοικοδομήσει την περιοχή του. Μακροπρόθεσμα κοινωνικο-οικονομικά προγράμματα έχουν στόχο την ανάπτυξη της πληγείσας περιοχής, και την άμβλυση των επιπτώσεων της καταστροφής.

Τα ανωτέρω μπορούν να απεικονιστούν στον Κύκλο Διαχείρισης Καταστροφών (Σχ. 1) ορίζοντας τις φάσεις Προετοιμασία- Αποτροπή- Κινητοποίηση- Αποκατάσταση- Ανάπτυξη- Άμβλυση. Οι φάσεις αυτές και οι δράσεις τους δεν

είναι απαραίτητα διακριτές κατά χρόνο κα συχνά μπορεί να εκτυλίσσονται ταυτόχρονα. Η Oxfam μαλιστα ηγείται της σύγχρονης τάσης να συνδυασμένες δράσεις κινητοποίησης, αποκατάστασης και ανάπτυξης.

Στις τρεις αυτές φάσεις δραστηριοποιείται η ανθρωπιστική βοήθεια , η οποία είναι το *αποτέλεσμα ανθρωπιστικού ενδιαφέροντος το οποίο προκλήθηκε από σφοδρή απώλεια (Keith Smith-Environmental Hazards,2004) ή αλλιώς απαιτείται όταν η εφοδιαστική αλυσίδα ενός έθνους δεν μπορεί να υποστηρίξει τις ζωές των πολιτών του (Paul M. Thomson, 2008).*

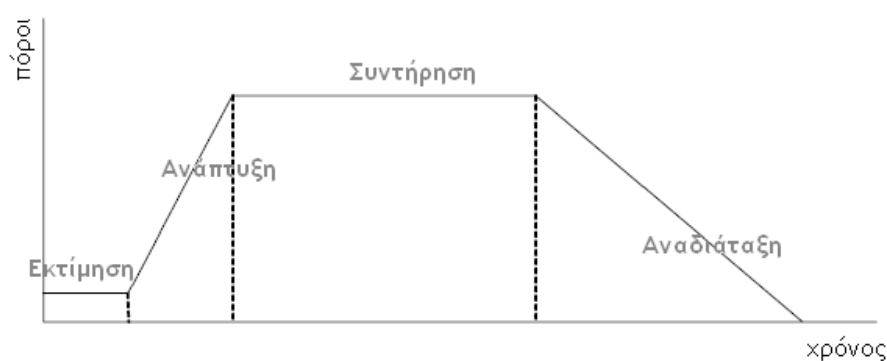

Σχήμα 1. Κύκλος Διαχείρισης καταστροφών

Από την θέση της εφοδιαστικής αλυσίδας στον κύκλο διαχείρισης καταστροφών παρατηρούμε ότι πρέπει να έχει προηγηθεί του γεγονότος ο σχεδιασμός της , και ότι κατά την μετάβαση από την φάση της κινητοποίησης προς την αποκατάσταση και την ανάπτυξη η στρατηγική της εφοδιαστικής αλυσίδας

αλλάζει. Ενώ αρχικά η βοήθεια παρέχεται χωρίς τα είδη και οι ποσότητες να καθορίζονται από την ζήτηση (στρατηγική “push”), στη συνέχεια αυτό αλλάζει και η βοήθεια που παρέχεται προσπαθεί να αντιμετωπίσει την ζήτηση (στρατηγική “pull”).

Ο κύκλος ζωής μιας αποστολής ανθρωπιστικής βοήθειας παρουσιάζεται στο Σχήμα 2 και αποτελείται από τέσσερις φάσεις. Στην φάση της εκτίμησης αναγνωρίζονται οι ανάγκες με βάση την φύση της καταστροφής και τις πρώτες πληροφορίες, ενώ διατίθεται ελάχιστος πόρος. Ακολουθεί η φάση της ανάπτυξης των δυνατοτήτων της αποστολής και η διάθεση πόρων αυξάνεται μέχρι να ικανοποιηθούν οι ανάγκες. Οι προμήθειες προωθούνται στην πληγείσα περιοχή και δημιουργούνται οι δομές για να διατηρηθεί η υποστήριξη στο μέγιστο που έχει επιτευχθεί. Στο σημείο αυτό οι επιχειρήσεις σταθεροποιούνται για ένα χρονικό διάστημα. Καθώς οι άμεσες ανάγκες σε νερό, φαγητό και κατάλυμα ικανοποιούνται η λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας αλλάζει. Οι προμήθειες χορηγούνται προγραμματισμένα με βάση τις απαιτήσεις. Είναι η φάση της επαναδιαμόρφωσης, όπου οι δυνατότητες επιχειρήσεων λιγοστεύουν μέχρι να τερματιστούν.

(πηγή: Benita Beamon)

Σχήμα 2. Κύκλος ζωής επιχειρήσεων παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας

Έτσι καλύπτονται τα στάδια της κινητοποίησης και της αποκατάστασης του κύκλου διαχείρισης καταστροφών , ενώ ένας νέος κύλος ζωής μιας αποστολής ανθρωπιστικής βοήθειας μπορεί να ξεκινήσει για να υποστηρίξει το στάδιο της ανάπτυξης διασφαλίζοντας την μακροπρόθεσμη σταθερότητα στην περιοχή.

Η εφοδιαστική αλυσίδα μιας αποστολής/επιχείρησης ανθρωπιστικής βοήθειας μοιράζεται έχει κοινές έννοιες και αντιλήψεις με τις εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες , αλλά έχει και μοναδικά χαρακτηριστικά τα οποία δημιουργούν προκλήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί. Καθώς σε αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας εμπλέκονται και στρατιωτικές δυνάμεις οι εξέταση των κοινών και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τριών αυτών εφοδιαστικών αλυσίδων παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και εξετάζεται σε επόμενο κεφάλαιο.

1.4 Ανατομία μιας επιχείρησης ανθρωπιστικής βοήθειας

Οι επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας εξελίσσονται με “σφικτούς” χρονικούς περιορισμούς που δεν αφήνουν περιθώρια για στρατηγικό σχεδιασμό, για αυτό κάτι τέτοιο πρέπει να έχει γίνει εκ των προτέρων. Σε αυτό βοηθά η συγκέντρωση πληροφοριών και η εκ των προτέρων συνεννοήσεις με τους τοπικούς φορείς , διεθνείς οργανισμούς και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Στις περιπτώσεις πολεμικών συγκρούσεων αυτό είναι ευκολότερο να γίνει γιατί υπάρχουν στοιχεία για εξέλιξη των συγκρούσεων και την ανάγκη ανάπτυξης ανθρωπιστικής βοήθειας. Σε περιοχές που πλήττονται από φυσικά φαινόμενα , όπως οι τυφώνες, επίσης μπορούν να υπάρξουν -στατιστικά- στοιχεία. Για απροσδόκητα φαινόμενα , όπως οι σεισμοί για παράδειγμα , απαιτείται μια γενικότερη θεώρηση στρατηγικού σχεδιασμού.

Σε κάθε περίπτωση κατά την διαδικασία σχεδιασμού γίνεται μια προετοιμασία για την κάλυψη των πρώτων αναγκών (μπορεί να γίνει ακόμη και προ-τοποθέτηση ειδών όπως σκηνές, φάρμακα, κουβέρτες και πόσιμο νερό), ορίζονται με σαφήνεια οι αντικειμενικοί στόχοι της αποστολής, και γίνονται ενέργειες με στόχο τον συντονισμό των μελών της αποστολής. Στην συνέχεια συντάσσεται ένα συνοπτικό έγγραφο όπου με σαφήνεια αναφέρονται οι αρχές, οι στόχοι και οι προτεραιότητες του κάθε τομέα της αποστολής.

Γίνεται ανάλυση των πολιτικών, οικονομικών και παραγόντων ασφαλείας που μπορούν να επηρεάσουν την αποστολή. Ορίζονται προθεσμίες για την ολοκλήρωση κάθε διαδικασίας, λαμβάνεται όμως υπόψιν ότι διαφορές στις αρχικές εκτιμήσεις, τις πληροφορίες και την διαθεσιμότητα υλικών και μέσων θα προκαλέσουν αποκλίσεις.

Γίνεται μια ρεαλιστική και αναλυτική εκτίμηση του κόστους και διευθετείται το ζήτημα της χρηματοδότησης. Η γρήγορη εκταμίευση κεφαλαίου είναι κρίσιμη, όπως και η διαχείριση των χρημάτων από δωρεές

Με βάση τις πρώτες εκτιμήσεις ορίζονται οι ακολουθίες ενεργειών με τις προτεραιότητες τους σε συνάρτηση με θέματα υγείας και ασφάλειας, όπως και με τα τυχόν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής.

Ακολουθεί η επιλογή του επιτελικού προσωπικού που θα αναλάβει την συλλογή και ανάλυση δεδομένων με στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών των πληγέντων, θα σχεδιάσουν το πλαίσιο στο οποίο θα κινηθεί η αποστολή και θα συντάξει τις τεχνικές αναφορές.

Διευθετείται το σχέδιο μεταφοράς υλικών και εξοπλισμού, η εμπλοκή εργολάβων από την περιοχή που θα υποστηρίξουν την αποστολή, αλλά και η διασπορά (ή η προ-τοποθέτηση) υλικών και εξοπλισμού για ταχύτερη διάθεση όταν απαιτηθούν.

Τίθενται σε εφαρμογή τα σχέδια και τα προγράμματα , παρακολουθείται η εκτέλεση τους και γίνονται οι απαραίτητες διορθώσεις. Στο τέλος συγκεντρώνονται όλα τα στοιχεία , γίνεται αποτίμηση και τα συμπεράσματα - εμπειρίες λαμβάνονται υπόψιν στον σχεδιασμό της επόμενης αποστολής.

Κατά την διάρκεια των αποστολών ανθρωπιστικής βοήθειας οι εμπλεκόμενες δυνάμεις αντιμετωπίζουν πέντε βασικά είδη προκλήσεων. Η πρώτη είναι ο κίνδυνος εξάπλωσης μεταδοτικών ασθενειών που μπορεί να λάβει διαστάσεις επιδημίας , αν δεν αντιμετωπιστούν άμεσα. Η δεύτερη είναι η πείνα και η λειψυδρία. Η διάθεση ποσίμου νερού και φαγητού πρέπει να γίνει άμεσα στις πληγείσες περιοχές , ενώ ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να δοθεί στον τομέα της ασφάλειας καθώς σε περιοχές που διεξάγονται συρράξεις το νερό και το φαγητό είναι πολύτιμα και γίνονται στόχοι αρπαγής. Στην Σομαλία η έλλειψη ασφάλειας το 1991 καθήλωσε τις επιχειρήσεις παροχής βοήθειας. Μόνο ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός και ένας μικρός αριθμός ΜΚΟ δρούσαν στην περιοχή καθώς οι υπόλοιποι οργανισμοί παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας ανάκάλεσαν το προσωπικό τους. Δυνάμεις του ΟΗΕ και των ΗΠΑ αναπτύχθηκαν και προσπάθησαν να διαπραγματευτούν με τους ντόπιους οπλαρχηγούς , αλλά το 1995 οι δυνάμεις του ΟΗΕ αποσύρθηκαν από την περιοχή. Ήταν αδύνατον να παρέχουν ένα περιβάλλον όπου θα μπορούσαν να επιχειρήσουν οι δυνάμεις της ανθρωπιστικής βοήθειας και αυτές της διατήρησης της ειρήνης.

Η τρίτη προκλήση είναι η μετακίνηση πληθυσμών , που προκαλείται είτε από την διεξαγωγή πολεμικών επιχειρήσεων είτε από φυσικές καταστροφές. Την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές (Αυγ.09) ο τυφώνας Μορακότ, έχοντας πλήξει την Ταιβάν, πλήττει την Κίνα όπου ένα εκατομμύριο άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει τις εστίες τους. Στις περιπτώσεις αυτές εκτός από την παροχή ποσίμου νερού και φαγητού απαιτείται και η παροχή καταλύματος, ενώ οι μετακινούμενοι πληθυσμοί είναι πιο ευάλωτοι στις ασθένειες και την βία. Η σωστή επικοινωνία και οι

συντονισμένες προσπάθειες στην περίπτωση αυτή είναι ακόμη πιο κρίσιμες, ενώ περιπλέκονται περισσότερο όταν οι πληγείσες περιοχές βρίσκονται στα σύνορα της χώρας , καθώς ίσως χρειαστεί οι πληγέντες πληθυσμοί να τα διασχίσουν για να βρουν ασφαλές καταφύγιο.

Η τέταρτη πρόκληση είναι η αποκατάσταση των υποδομών. Το οδικό δίκτυο και το δίκτυο του ηλεκτρικού ρεύματος είναι πολύ πιθανόν να έχουν πληγεί ενώ καλούνται να αντιμετωπίσουν μεγαλύτερες ανάγκες , τόσο για την μετακίνηση ανθρώπων, εξοπλισμού και ειδών πρώτης ανάγκης , όσο και για την λειτουργία νοσοκομειακού εξοπλισμού, αντλιών, ψυγείων κτλ. Ο στόχος σε μια τέτοια περίπτωση δεν είναι η πλήρης αποκατάσταση , αλλά η επισκευή του οδικού δικτύου και των δικτύων παροχής νερού και ενέργειας στο σημείο που θα τους επιτρέπει να λειτουργούν χωρίς να χειροτερεύει η κατάσταση τους , ώστε να μπορούν να εξυπηρετούν το έργο των επιχειρήσεων παροχής βοήθειας.

Τέλος πρέπει να αντιμετωπιστούν οι σωματικοί, αλλά και οι ψυχικοί, τραυματισμοί που μπορεί να προέρχονται είτε από την χρήση όπλων (από φορητό οπλισμό αλλά και από εκρήξεις ναρκών ή ακόμη χειρότερα χημικών και βιολογικών όπλων) , είτε - στις περιπτώσεις φυσικών καταστροφών - από καταρρεύσεις κτιρίων.

Συνοψίζοντας οι άμεσες ανάγκες για την αντιμετώπιση μιας ανθρωπιστικής κρίσης απαιτούν την παροχή:

- ποσίου νερού, αλλά και εξοπλισμού για την επεξεργασία και τον καθαρισμό του
- φαγητού
- φαρμάκων και σχετικών προμηθειών για την αντιμετώπιση των τραυμάτων και των ασθενειών αλλά και την αποτροπή εξάπλωσης επιδημιών

- υλικών και εξοπλισμού υγιεινής (π.χ. χημικές τουαλέτες και είδη προσωπικής υγιεινής)
- καταλυμάτων (σκηνές, κουβέρτες, μαγειρικά σκεύη, είδη περιποίησης μωρών)

Όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να μεταφερθούν στην πληγείσα περιοχή μέσα στις πρώτες ώρες από την εκδήλωση της καταστροφής. Οι φορείς και οι δυνάμεις που ονομάζουμε διεθνή βοήθεια τίθενται άμεσα σε επιφυλακή. Όμως για την κινητοποίηση τους απαιτείται η παραδοχή εκ μέρους της πληγείσας χώρας, ότι η δυνατότητες και οι πόροι της για την αντιμετώπιση της καταστροφής έχουν ξεπεραστεί από τις ανάγκες, και απαιτείται η συμβολή της διεθνούς κοινότητας.

Μόλις λοιπόν η χώρα δηλώσει πως επιθυμεί την παροχή βοήθειας δίνει την άδεια σε τοπικές αλλά και διεθνείς δυνάμεις να κάνουν εκτίμηση της ζημιάς και με βάση τις πληροφορίες αυτές θα κάνει έκκληση για βοήθεια είτε σε χρήματα , είτε σε είδη όπως σκηνές, κουβέρτες, νερό και συλλογές υγιεινής (sanitation kits).

Η κάλυψη από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης κινητοποιεί πολίτες αλλά και επιχειρήσεις από όλο τον κόσμο στο να προσφέρουν βοήθεια. Παρά την τόσο κινητοποίηση το κυρίως βάρος αντιμετώπισης της καταστροφής φέρεται από τις τοπικές αρχές και οργανώσεις αλλά και από τις επιχειρήσεις της χώρας. Σε έρευνα (Harvard Business Review -Disaster relief Inc.-Νοέμβριος 2006) σε χίλιες οικογένεις της Ινδίας που επηρρεάστηκαν από το τσουνάμι του 2004 , διαπιστώθηκε πως τις πρώτες 48 ώρες μόνο ένα 10% της βοήθειας παρασχέθηκε από διεθνείς οργανισμούς. Έχοντας αναπτύξει δυνατότητες και υποδομές μετά τον σεισμό του 2001 στο Βηυζ η Ινδία δεν ζήτησε την συνδρομή της διεθνούς κοινότητας τις πρώτες εξήντα ημέρες από το τσουνάμι. Η αντίστοιχη έρευνα σε εξακόσιες οικογένεις της Σρι Λάνκα έδειξε ότι μόνο το 14% της βοήθειας κατά την φάση της κινητοποίησης προήλθε από την διεθνή βοήθεια. Σε χώρες όμως με λιγότερο ανεπτυγμένες τις

υποδομές αντιμετώπισης καταστροφών, όπως η Ινδονησία στην περίπτωση του τσουνάμι, τα θύματα εξαρτώνται από την ταχύτητα της διεθνούς βοήθειας. Ακόμη και όταν η διεθνής βοήθεια κινητοποιηθεί λειτουργεί είτε μέσω είτε μαζί με ντόπιους παράγοντες. Καθώς οι τοπικοί φορείς ολοκληρώνουν το πρώτο στάδιο της φάσης της κινητοποίησης (διάσωση) προχωρώντας σε δράσεις για την ανακούφιση των πληγέντων, η διεθνής βοήθεια συμπληρώνει και πολλαπλασιάζει τις τοπικές δυνάμεις τόσο στην φάση της κινητοποίησης αλλά και στην σε αυτή της αποκατάστασης (Σχ.1).

1.5 Επιπτώσεις στην τοπική κοινωνία σε σχέση με την ανθρωπιστική βοήθεια.

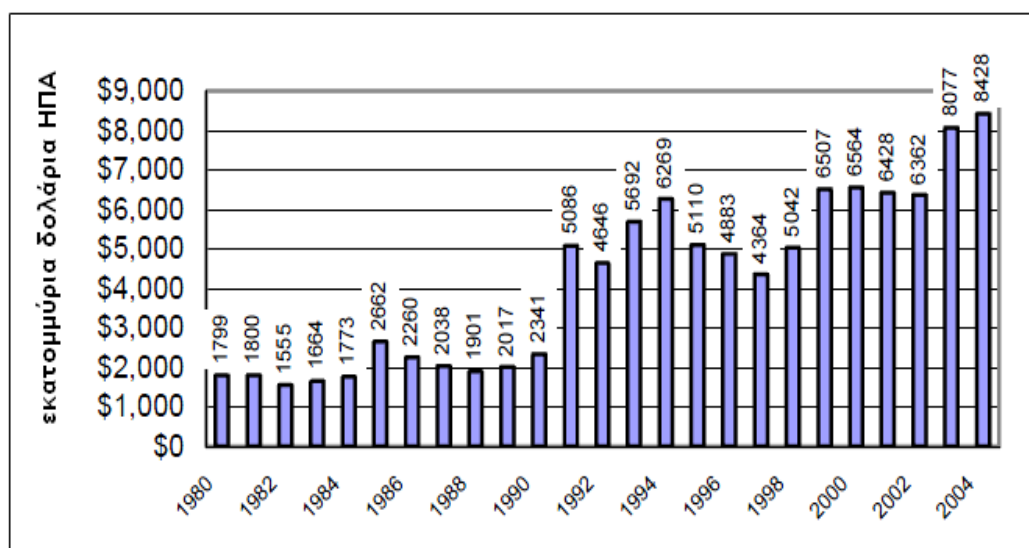
Πρόσφατα στην Βραζιλία εντοπίστηκε ένα container με βρώμικα παιχνίδια το οποίο έφερε σήμανση στην πορτογαλική γλώσσα με την σύσταση να καθαριστούν πριν δοθούν “στα φτωχά παιδάκια της Βραζιλίας”. Η είδηση και οι φωτογραφίες δημοσιεύτηκαν στις 20 Ιουλίου του 2009 στην ιστοσελίδα των Times (<http://www.timesonline.co.uk/tol/news/environment/article6719508.ece>) και μεταδόθηκαν και από άλλα ειδησεογραφικά δίκτυα σε όλο τον κόσμο, καθώς το container είχε αποσταλεί από την Αγγλία και περιείχε επίσης τοξικά απόβλητα. Ήταν το ένα από 90 container που εντοπίστηκαν σε τρία λιμάνια της Βραζιλίας να περιέχουν 1400 τόνους τοξικών αποβλήτων (κυρίως νοσοκομειακών) και είχαν προωθηθεί με την ένδειξη πως πρόκειται για πλαστικό προς ανακύκλωση.

Αν η παραπάνω περίπτωση σχετίζεται περισσότερο με κακή χρήση του όρου βοήθεια υπάρχουν και περιπτώσεις που οι ίδιες οι ενέργειες μιας επιχείρησης ανθρωπιστικής βοήθειας προκαλεί προβλήματα εξίσου ίσως σημαντικά με αυτά που

έρχεται να συνδράμει στην αντιμετώπιση τους.

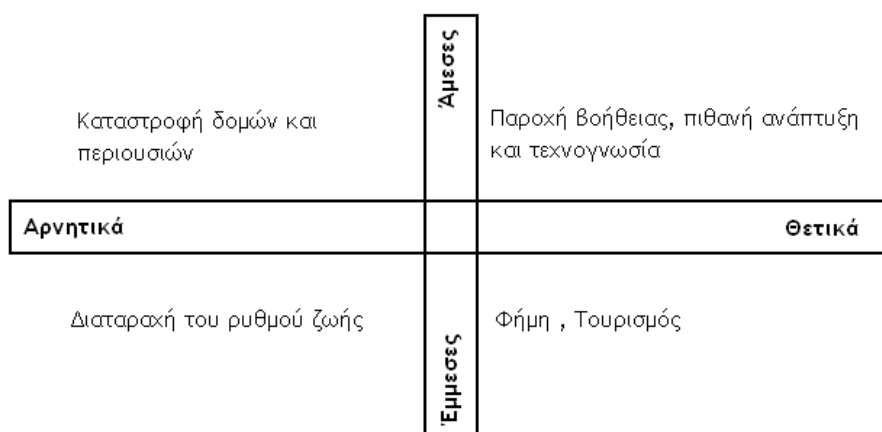
Το 1996 ο κ. Almega αγόρασε ένα εργοστάσιο στην Αιθιοπία το οποίο παρασκεύαζε φυτικό μαγειρικό λάδι. Έξι μήνες αργότερα η Αιθιοπία κατακλύστηκε από μαγειρικό λάδι το οποίο έφεραν στην χώρα οι οργανισμοί ανθρωπιστικής βοήθειας, τριπλασιάζοντας τις αντίστοιχες ετήσιες εισαγωγές. Το εργοστάσιο ενώ είχε ετήσια κέρδη \$150.000,00 είχε πλέον μηνιαίες απώλειες \$30.000,00. Έκλεισε αφήνοντας 180 ανθρώπους χωρίς δουλειά. (McLaughlin 2004).

Για την διαμονή του προσωπικού τους, το οποίο απασχολούνταν στους προσφυγικούς καταυλισμούς το 1999 στην ΠΓΔΜ, οι διεθνείς οργανισμοί πλήρωναν μηνιαίο ενοίκιο το αντίστοιχο του ετησίου ενοικίου που ίσχυε μέχρι και την εμφάνιση τους. Αναπόφευκτα οι τιμές των ενοικίων στους διαθέσιμους χώρους της περιοχής ανέβηκαν σε αυτά τα επίπεδα. Οι ντόπιοι δεν είχαν πλέον την οικονομική δυνατότητα να νοικιάζουν εκεί σπίτια, καθώς οι ιδιοκτήτες επεδίωκαν να τα νοικιάσουν στους ξένους.

Σχήμα 3. Συνολική ανθρωπιστική βοήθεια, 1980-2004 (πηγή: ΟΟΣΑ)

Καθώς η διεθνής βοήθεια παρεμβαίνει σε μια περιοχή με τις καλύτερες προθέσεις αυτό δεν αρκεί για να εξασφαλιστεί η πορεία της τοπικής κοινωνίας προς το καλύτερο. Ξεφεύγοντας από την άποψη “ό,τι δίνεται καλό είναι” -από την δεκαετία του 1990- υπάρχει η τάση για την μέτρηση της επίδρασης της ανθρωπιστικής βοήθειας. Αφορμή για αυτό στάθηκαν τόσο περιπτώσεις αντίστοιχες με τα ανωτέρω παραδείγματα όσο και η ανάγκη για καλύτερη διαχείριση των επιχειρήσεων αλλά και της διάθεσης των χρημάτων καθώς οι συνολικές δαπάνες για την ανθρωπιστική βοήθεια αυξάνονται. (Σχήμα 3)

Σχήμα 4. Πιθανές επιπτώσεις μιας καταστροφής

Καθώς είναι δύσκολο να μετρηθεί κάτι που επίσης δύσκολα ορίζεται, μπορούμε να διακρίνουμε τις επιπτώσεις μιας καταστροφής σε τέσσερις ομάδες ταξινομώντας τις σε δυο άξονες , τον άξονα αρνητικά-θετικά και τον άξονα έμμεσες-άμεσες. Η ταξινόμηση παριστανεται γραφικά στο Σχήμα 4 (τροποποιημένο σχήμα από το βιβλίο Environmental Hazards - Keith Smith 2004),και μας δείχνει

πόσο ευρεία είναι η έννοια των επιπτώσεων.

Οι άμεσες αρνητικές επιπτώσεις μιας καταστροφής είναι οι πρώτες που γίνονται αντιληπτές και αφορούν κυρίως την καταστροφή υποδομών και περιουσιών. Είναι επίσης ευκολότερο να αποτιμηθούν καθώς η εμπειρία και οι μέθοδοι υπάρχουν, εφόσον χρησιμοποιούνται για την καταβολή των αποζημιώσεων.

Οι έμμεσες αρνητικές επιπτώσεις προκύπτουν ως συνέπεια των άμεσων και σχετίζονται με την διαταραχή του ρυθμού ζωής της κοινωνίας. Οι παραγωγικές διαδικασίες αναστέλλονται επηρεάζοντας την οικονομική ζωή της περιοχής ενώ οι ορατές επιπτώσεις της καταστροφής επιδρούν στην ψυχολογία και την διάθεση των κατοίκων, κάτι που δυσκολεύει περισσότερο την επαναφορά του ρυθμού ζωής της περιοχής.

Η κάθε μορφής βοήθεια που παρέχεται προς την περιοχή μπορεί να ταξινομηθεί στις άμεσες θετικές επιπτώσεις, όπως και η τεχνογνωσία που μεταλαμπαδεύεται στην περιοχή κατά την διάρκεια των φάσεων της αποκατάστασης. Η περίπτωση της Καλαμάτας και η πορεία της μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1986 είναι παράδειγμα του πώς μια πόλη μπορεί να βγει κερδισμένη αντιμετωπίζοντας μια μεγάλη φυσική καταστροφή.

Οι έμμεσες θετικές επιπτώσεις είναι αυτές που αποτιμώνται δυσκολότερα , αλλά μπορούμε να θεωρήσουμε ως τέτοιες τις επιπτώσεις που προκύπτουν ως συνέπεια των άμεσων θετικών. Κατα περίπτωση μπορούν να προκύψουν και άλλες που θα μπορούσαν να σχετίζονται με την προβολή της περιοχής για παράδειγμα. Αν κάποιος θελήσει να εμβαθύνει πέρα από τις χειροπιαστές επιπτώσεις λαμβάνοντας υπόψιν ασαφείς παράγοντες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις θα δυσκολευτεί ακόμη περισσότερο στην αποτίμησή τους. Το εξωτερικό τοπίο της καλντέρας της Θήρας για παράδειγμα ήταν το αποτέλεσμα μιας ηφαιστειακής έκρηξης που επηρέασε έναν πολιτισμό, ενώ την σημερινή της μορφή την πήρε μετά την

ανοικοδόμηση που ακολούθησε τον καταστροφικό σεισμό του 1956.

Χρησιμοποιώντας τον ορισμό της Oxfam Μεγ.Βρετανίας αποτίμηση των επιπτώσεων είναι:

η συστηματική ανάλυση διαρκούντων ή σημαντικών αλλαγών – θετικών ή αρνητικών, ηθελημένων ή όχι- στην ζωή των ανθρώπων οι οποίες προέκυψαν από μια δεδομένη επένδυση ή σειρά επενεργειών (Roche 2000)

Για την καλύτερη κατανόηση του ενδιαφέροντος στην αποτίμηση των επιπτώσεων πρέπει να λάβουμε υπόψιν τρεις σημαντικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 (και το τέλος του ψυχρού πολέμου):

- Η πολιτικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας
- Ο τομέας απέκτησε έναν ιδρυματικό χαρακτήρα , και
- Έχει αλλάξει -σε ένταση και στον τρόπο που μας επηρεάζουν- η μορφή των γεγονότων που χαρακτηρίζουμε καταστοφή

Με το τέλος του ψυχρού πολέμου η χρηματοδότηση στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας αυξήθηκε(Σχ.3) και με την συμμετοχή των κυβερνήσεων. Οι οργανισμοί σήμερα δουλεύουν σε στενότερη συνεργασία με τις κυβερνήσεις στην προσπάθεια τους να εξαλείψουν τις αιτίες των συγκρούσεων που θέτουν σε κίνδυνο τους ανθρώπους (Barnett 2005). Δημιουργούνται λοιπόν συνθήκες όπου η χρηματοδότηση θα μπορούσε να συνδεθεί με γεωπολιτικά συμφέροντα. Έχει τεθεί επίσης και το ζήτημα της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας σε χώρες της Αφρικής σε σχέση με την ύπαρξη εκεί διεφθαρμένων καθεστώτων , και το αν και κατα πόσο μπορεί να θεωρηθεί “επιδότηση” προς ένα τέτοιο καθεστώς. Αν μέρος της ανθρωπιστικής βοήθειας καταλήγει στην “μαύρη αγορά” ή πληρώνεται ως “φόρος”

σε αυτούς που ελέγχουν την περιοχή δεν ευθύνεται για αυτό η έννοια της παροχής της βοήθειας, και αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί με γνώμονα το πώς η παρεχόμενη βοήθεια θα κάνει την μεγαλύτερη διαφορά σε αυτούς που υποφέρουν. Καθώς όμως φτώχεια και συγκρούσεις σχετίζονται, είναι παράγοντας που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψιν στον σχεδιασμό της παροχής της βοήθειας.

Ως αντίδραση στην κριτική και την πολιτικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας οι οργανισμοί άρχισαν να μελετούν τις αρνητικές επιπτώσεις των ενεργειών τους διεξάγοντας μελέτες και σχέδια με στόχο την καλύτερη επίδοση και την λογοδοσία - μια τέτοια πρωτοβουλία είναι και το πλαίσιο Do No Harm που εστιάζει στο πώς η ανθρωπιστική βοήθεια αλληλεπιδρά με την δυναμική των συγκρούσεων αλλά και το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί με καλό ή άσχημο τρόπο για να εξυπηρετήσει πολιτικές σκοπιμότητες.

Ο ιδρυματικός χαρακτήρας που πήρε η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας δημιούργησε δεσμούς και ροή πληροφοριών που οδηγούν στην καλύτερη κατανόηση των επιπτώσεων, αλλά και την αντιμετώπιση τους.

Επίσης τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει η μορφή των κρίσεων που οδηγούν στην ανάγκη για την παροχή βοήθειας και κλιματική αλλαγή ευθύνεται για ένα τμήμα της. Η ένταση ακραίων καιρικών φαινομένων -όπως οι τυφώνες, οι πλημμύρες οι μεγάλες θερμοκρασίες και οι άνεμοι που ευνοούν τις φωτιές- μπορεί να αποδοθεί στην κλιματική αλλαγή. Επίσης οι τοπικές πολεμικές συγκρούσεις -όπως ο βομβαρδισμός της πρώην Γιουγκοσλαβίας και η καταστροφή της λωρίδας Γάζας στις αρχές του 2009- αποτελούν νέες δοκιμασίες για την παροχή βοήθειας, όπως ακόμη και η συγκέντρωση του πληθυσμού σε αστικά κέντρα.

Το πόσοι πολλοί ενδιαφέρονται για τις επιπτώσεις από την δράση των αποστολών ανθρωπιστικής βοήθειας και με ποιό τρόπο παρουσιάζεται στον πίνακα

1. Οι δυσκολίες στην προσπάθεια τους για την μέτρηση τους σχετίζονται με τις

Ενδιαφερόμενοι	Δωρητές-Χρηματοδότες	Επλεκόμενοι στην παροχή Βοηθείας	Εθνικές Κυβερνήσεις
Επιπτώσεις:			
Από συγκεκριμένες αποστολές	Για να διαμορφώσουν πολιτική στο τι να χρηματοδοτούν και να αποτιμήσουν νέες προσεγγίσεις	Για να βελτιώσουν την δουλειά τους,να αποτιμήσουν νέες προσεγγίσεις, να κάνουν σωστή επιλογή στο που να συμμετάσχουν και να προβάλουν το έργο τους	Με βάση αυτά τα αποτελέσματα να κατευθύνουν τον σχεδιασμό, την προετοιμασία και την ανταπόκριση-αντίδραση σε μελλοντικές ανάγκες
Από την δράση συγκεκριμένων οργανισμών	Για να διαλέξουν αυτόν που θα αξιοποιήσει καλύτερα τις δωρεές τους	Για να προβάλουν το έργο τους και να συγκεντρώσουν δωρεές-προσφορές	Για να επιλέξουν τους κατάλληλους συνεργάτες
Στην παροχή βοήθειας ανά τομέα (πχ σίτιση, υγεία)	Για να αναπτύξουν μια βάση δεδομένων με τις δράσεις που λειτουργούν με τα καλύτερα αποτελέσματα και με βάση τα αποτελέσματα αυτά να αναπτύξουν πολιτικές, πρωτόκολλα και κατευθύνσεις		Για να θέσουν τα πρωτόκολλα αυτά σε ισχύ
Σε επίπεδο χώρας ή γεγονότος	Για να μάθουν πόσες ζωές σώθηκαν και αν τελικά η προσφορά τους προσέφεραν πραγματικά κάτι	Για να υποστηρίξουν τις προσπάθειες για την εξασφάλιση των μέσων για την παροχή καλύτερης και περισσότερης βοήθειας	Για να αποτιμηθεί η συμβολή της διεθνούς βοήθειας στην αντιμετώπιση της κρίσης
Από την εμπλοκή της διεθνούς κοινότητας	Για την σαφήνεια του ρόλου της διεθνούς βοήθειας και την διαφάνεια των ενεργειών της	Για την σαφήνεια του ρόλου της διεθνούς βοήθειας και την διαφάνεια των ενεργειών της, αλλά και για να ασκήσουν πιέσεις για πολιτική και διπλωματική εμπλοκή σε κρίσεις που δεν κεντρίζουν το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας	Για να αποτιμήσουν τις διπλωματικές, πολιτικές και στρατιωτικές συνεργασίες και να ρυθμίσουν την στάση τους απέναντι σε θέματα πολιτικής και παροχής βοήθειας
Επίσης ενδιαφερόμενοι	<ul style="list-style-type: none"> -Οι πληγέντες για να γνωρίζουν το πώς ωφελήθηκαν και πώς αυτή η γνώση και εμπειρία θα αξιοποιηθεί σε μελλοντικές κρίσεις -Οι ακαδημαϊκοί και μελετητές για την έρευνα και την εξαγωγή συμπερασμάτων -Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για να συλλέξουν τα στοιχεία και να ενημερώσουν το κοινό 		

Πίνακας 1. Ενδιαφερόμενοι-αντικείμενα των επιπτώσεων από την δράση της ανθρωπιστικής βοήθειας

με τις αντιξοότητες του επιχειρησιακού περιβάλλοντος, την ανάγκη για άμεσες ενέργειες -η οποία δυσκολεύει της συλλογή δεδομένων αφού δεν υπάρχουν οι πόροι, η μικρή ή ανύπρκτη δυνατότητα των πληγέντων να επηρεάσουν τους τρόπους που παρέχεται η βοήθεια, με ζητήματα εκαπίδευσης αλλά και την συχνή αλλαγή του προσωπικού.

Για την αποτίμηση όμως των επιπτώσεων και τον αντίκτυπο στην ζωή των πληγέντων πρέπει να συγκεντρωθούν τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά στοιχεία. Τα βασικά στοιχεία για την συγκέντρωση δεδομένων αφορούν:

- στην συγκέντρωση στοιχείων που περιγράφουν τους πληγέντες και την κοινωνία τους
- την - κατα το δυνατόν αμεσότερη- καταγραφή της επιθυμητής πορείας των αλλαγών, και με βάση τις επιθυμίες των πληγέντων
- παρακολούθηση των εισροών και εκροών της αποστολής με βάση αυτή την επιθυμητή αλλαγή
- την συνεχή συνεργασία και συμμετοχή των πληγέντων με μεθόδους που έχουν σαν στόχο την καλύτερη κατανόηση των επιθυμιών-αναγκών και τον ορισμό ενός μέτρου σύγκρισης για την παρακολούθηση των αλλαγών
- την σαφή, διαφανή και συνεχή ενημέρωση των ενδιαφερομένων
- την χρήση των πληροφοριών και των συμπερασμάτων ως γνωστική βάση για την βελτίωση μελλοντικών επιχειρήσεων.

Τέλος τίθεται ένα ηθικό ζήτημα που σχετίζεται με τον κίνδυνο εξάρτησης της τοπικής κοινωνίας από την παροχή της ανθρωπιστικής βοήθειας. Σε μια επιχείρηση στην Ανγκόλα η αποστολή ερεύνησε τρόπους για να μειώσει την ποσότητα φαγητού που παρέιχε. Μείωνε σταδιακά την παρεχόμενη ποσότητα και παρακολουθούσε την

επίπτωση στον τοπικό πληθυσμό. Όταν όμως η παροχή τροφής σχεδόν σταμάτησε παρατηρήθηκαν οξεία περιστατικά υποσιτισμού στα παιδιά κάτω των 5 ετών και αυτό κατεδείκνυε πώς τμήματα του πληθυσμού εξαρτώνταν ακόμη από την παροχή βοήθειας. Περαιτέρω μελέτη έδειξε πως τμήματα του πληθυσμού που είχαν εκτοπισθεί από αστικές περιοχές, και κατα συνέπεια ζούσαν σε περι-αστικές περιοχές χωρίς να έχουν πρόσβαση σε καλλιεργήσιμη γη ήταν αυτά που θα επηρρεάζονταν από την παύση του προγράμματος. Όπως παρουσιάζεται και στον κύκλο διαχείρισης καταστροφών του Σχήματος 1, σκοπός μετά την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών είναι να δημιουργηθούν οι συνθήκες και οι δομές για την αποκατάσταση-ανάπτυξη-άμβλυση.

1.6 Κλιματική αλλαγή

Ανεξάρτητα από την εξελισσόμενη επιχειρηματολογία σχετικά με τους λόγους που την προκαλούν, η κλιματική αλλαγή είναι μια πραγματικότητα που καταγράφεται επιστημονικά. Για τους τρόπους με τους οποίους αυτή θα μας επηρρεάσει, το Διακυβερνητικό Πάνελ για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) προβλέπει πως:

- με “μεγάλη πιθανότητα” η έκταση των περιοχών που θα πλήττονται από ξηρασία συνεχώς θα μεγαλώνει σημαντικά στις επόμενες δεκαετίες, και πως μέχρι το 2020 75 έως 250 Αφρικανοί μπορεί να αντιμετωπίζουν καταστάσεις λειψυδρίας
- είναι “πολύ πιθανή” η αύξηση της συχνότητας εμφάνισης καυσώνων και ισχυρών βροχοπτώσεων στον αιώνα που διανύουμε
- είναι πιθανή η αύξηση της έντασης των τροπικών τυφώνων και καταιγίδων

στον αιώνα που διανύουμε.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα που βιώνουμε πρόσφατα δίνουν μεγαλύτερη βάση στις ανωτέρω προβλέψεις, ενώ μαζί με τις αναθεωρημένες (προς το δυσμενέστερο) προβλέψεις για την άνοδο της στάθμης της θάλασσας -από το λιώσιμο των πάγων και την διαστολή του νερού λόγω αύξησης της θερμοκρασίας του- μας προειδοποιούν για τους κινδύνους που η ανθρωπότητα θα κληθεί να αντιμετωπίσει. Η σημαντικότερη επίπτωση των αλλαγών αυτών θα είναι η μετανάστευση και η εξαναγκαστική μετακίνηση πληθυσμού εξαιτίας:

- της εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων
- βαθμιαίας περιβαλλοντολογικής υποβάθμισης
- μόνιμης απώλειας σημαντικών εκτάσεων γης ως συνέπεια της ανόδου της στάθμης της θάλασσας
- της εκδήλωσης βίαιων ή ενόπλων συγκρούσεων εξαιτίας της συρρίκνωσης φυσικών πόρων

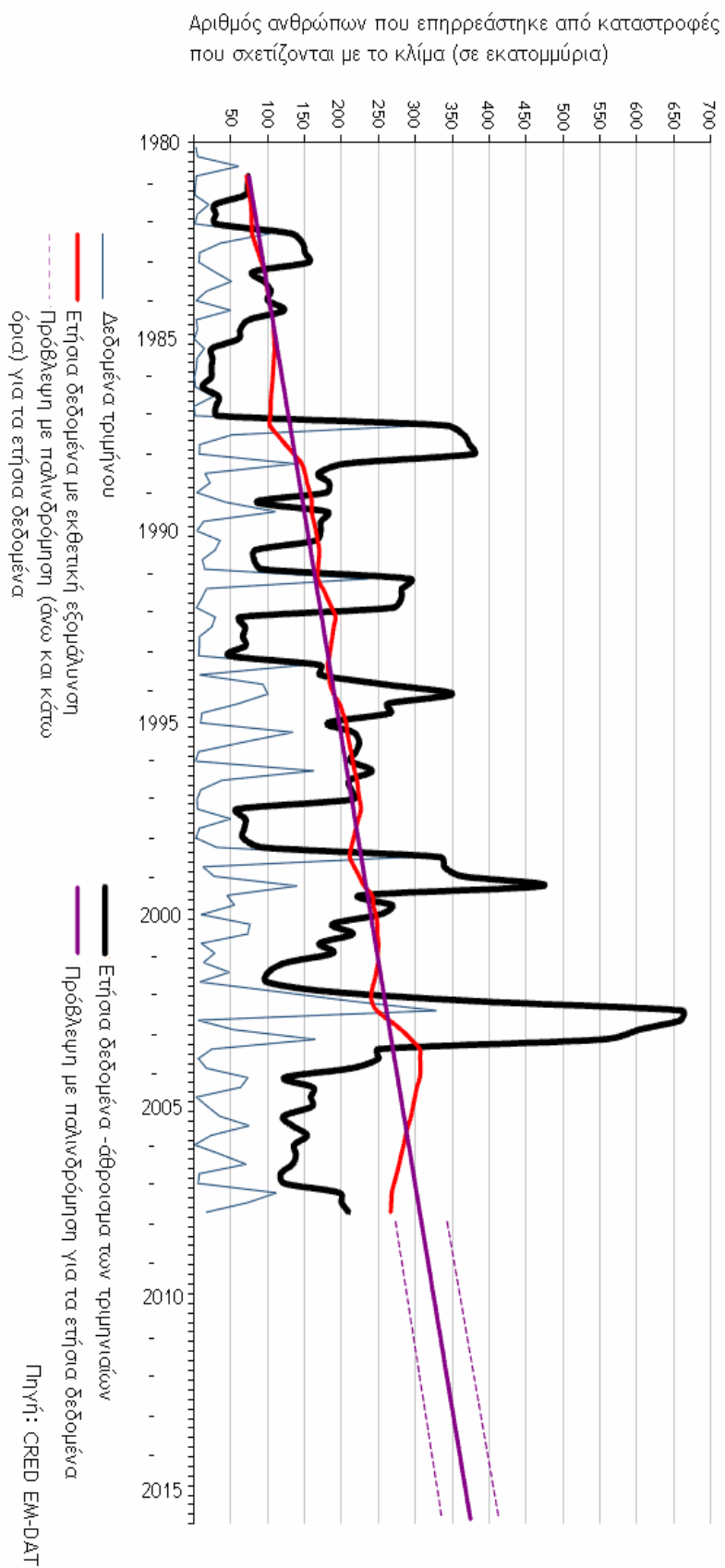
Ούτε οι εργασίες του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή , ούτε το πρωτόκολλο του Κυότο λαμβάνουν υπόψιν τους την μέριμνα που θα χρειαστεί για την προστασία και την βοήθεια αυτών που θα επηρεαστούν άμεσα από την κλιματική αλλαγή. Με στοιχεία του Κέντρου για την Έρευνα της Επιδημιολογίας των Καταστροφών (CRED) -και θεωρώντας ως σχετιζόμενα με το κλίμα τα φαινόμενα: ξηρασία, καύσωνας, πυρκαγιά, πλυμμύρα, καταιγίδα- την δεκαετία από το 1998 έως το 2007 246 εκατομμύρια άνθρωποι επηρεάστηκαν κάθε χρόνο -κατα μέσο όρο- από φυσικές καταστροφές που σχετίζονται με το κλίμα. Η πρόβλεψη για το 2015 προβλέπει αύξηση κατα 54%,δηλαδή 375 εκατομμύρια άνθρωποι. Η εξέλιξη αυτή παρουσιάζεται στο Σχήμα 5 (Ganeshan & Diamond 2009).

Το Βιετνάμ έχει βιώσει ήδη ένα τριπλό χτύπημα που σχετίζεται με την αλλαγή του κλίματος. Τον Αύγουστο του 2007 μια σφοδρή καταιγίδα πλημμύρησε

τις κεντρικές επαρχίες και τον Οκτώβριο του ίδιου έτους ο τυφώνας Λεκίμα προκάλεσε κατολισθήσεις και πλημμύρες σε βαθμό που δεν έχει ξανασημειωθεί τα τελευταία 20 χρόνια. Επίσης σύμφωνα με μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank Policy Research Working Paper (WPS4136), February 2007) το Βιετνάμ είναι η χώρα που θα υποστεί τις μεγαλύτερες απώλειες από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Τα φαινόμενα ξηρασίας επίσης εμφανίζονται συχνότερα σύμφωνα με την Oxfam ('Drought Management Considerations for Climate Change Adaptation in the Mekong Region: Part 1, Vietnam', Oxfam 2007) αναγκάζοντας τις γυναίκες -και η διαπίστωση αυτή δημιουργεί μια νέα ομάδα ανθρώπων που κινδυνεύει από την κλιματική αλλαγή- είτε να περπατάνε περισσότερο και σε δυσμενέστερες θερμοκρασιακά συνθήκες για να βρουν νερό, είτε να μένουν διψασμένες και νηστικές για να πιούνε και να φάνε πρώτα οι άντρες και τα παιδιά.

Ακόμη και αν εφαρμοστούν άμεσα τα απαιτούμενα μέτρα και ενέργειες για να σταματήσει η ανθρώπινη επίδραση στην αλλαγή του κλίματος τα αποτελέσματα τους θα είναι μακροπρόθεσμα και αυτό επιβάλλει την προετοιμασία για την αντιμετώπιση καταστάσεων που είναι πλέον αναπόφευκτες. Συνολικά λοιπόν πρέπει:

- να ληφθούν μέτρα για την μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου
- να ληφθούν μέτρα για την προσαρμογή στις καταστάσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή
- να ενίσχυθεί η διεθνής βοήθεια στους τομείς της χρηματοδότησης, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας, της ταχύτητας και της επικοινωνίας
- να εμπλακούν οι τοπικές κοινωνίες που απειλούνται, στην αντιμετώπιση μελλοντικών κινδύνων

Σχήμα 5. Αριθμός Ανθρώπων που επηρεάστηκε από καταστροφές που σχετίζονται με το κλίμα από το 1980 έως το 2007 με πρόβλεψη έως το 2015

- να ευθυγραμμιστεί η ανάπτυξη με την σωστή διαχείριση των διαθέσιμων πόρων ώστε να μην προκύψουν νέοι κίνδυνοι (μέρος της αύξησης στις τιμές των δημητριακών που παρατηρήθηκε το 2008 εντείνοντας το πρόβλημα της πείνας οφείλεται στην ανάπτυξη των καλλιεργειών με σκοπό την παραγωγή βιοκαυσίμων) (http://www.uncapsa.org/Flash_Detail.asp?VJournalKey=780, Masdjidin Siregar 2009)

1.7 Διεθνής νομοθεσία και ανθρωπιστική βοήθεια

Στις ένοπλες συγκρούσεις ισχύει το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο και καλύπτει τους περιορισμούς στους τρόπους διεξαγωγής του πολέμου και προστατεύει αυτούς που είτε δεν συμμετείχαν, είτε δεν συμμετέχουν πλέον στην διεξαγωγή των συγκρούσεων. Σε τέτοιες περιστάσεις η Διεθνής Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (όπως και στον καιρό της ειρήνης) θέτει το πλαίσιο για την ανθρώπινη μεταχείριση ενώ το Διεθνές Προσφυγικό Δίκαιο εστιάζει στην προστασία των ανθρώπων που έχουν εγκαταλείψει την χώρα τους λόγω διώξεων.

Τι ισχύει όμως στις περιπτώσεις που παρεμβαίνουν διεθνείς οργανισμοί και οργανώσεις παρέχοντας βοήθεια (όπως στις περιπτώσεις φυσικών καταστροφών για παράδειγμα); Δεν υπάρχει κάποια διαδικασία που να εξασφαλίζει τόσο την νομιμότητα και την ικανότητα των παρόχων βοήθειας, αλλά και πως το έργο τους είναι προς όφελος των πληγέντων. Η Διεθνής Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου έχει συντάξει από το 1994 έναν κώδικα συμπεριφοράς δέκα σημείων, ο οποίος είναι αποδεκτός τόσο από κράτη όσο και από ΜΚΟ. Σε συνεργασία με ανεξάρτητους οργανισμούς προχώρησαν στην δημιουργία του “Sphere Project - Ανθρωπιστικός καταστατικός χάρτης και ελάχιστα μέτρα”.

Σκοπός του είναι να ορίσει βασικά πρότυπα τα οποία θα άρχουν της ανθρωπιστικής βοήθειας και σχετίζονται με την παροχή νερού και φαγητού , την υγεία και τους κανόνες υγιεινής και την παροχή καταλύματος.

Από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Συνθήκη της Λισαβόνας -εκκερεμεί η επικύρωση της από όλα τα κράτη-μέλη - καθορίζει το πλαίσιο για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας.

Κεφάλαιο 2

Εφοδιαστικές Επιχειρήσεις στην Ανθρωπιστική Βοήθεια

“Χωρίς προμήθειες ούτε ο στρατηγός , ούτε ο στρατιώτης είναι ικανός
για το οτιδήποτε”

Κλέαρχος

Στρατηγός των Σπαρτατών κατά
την Κάθοδο των Μυρίων, 401π.Χ.

2.1 Εφοδιαστές χωρίς σύνορα

Για να μετρήσουμε την αξιοπιστία και την ακρίβεια της εφοδιαστικής αλυσίδας ελέγχουμε την ικανότητα της να κάνει επτά πράγματα σωστά, να παραδώσει:

το σωστό προϊόν, στην σωστή τοποθεσία, στον σωστό χρόνο, στην σωστή κατάσταση και συσκευασία, στην σωστή ποσότητα, με τα σωστά πιστοποιητικά και συνοδευτικά έγγραφα στον σωστό πελάτη.

Με την πολυπλοκότητα της σύγχρονης αγοράς απαιτούνται πολλά από την

πλευρά της εφοδιαστικής αλυσίδας ώστε να αντιμετωπίσει με επιτυχία την πρόκληση αυτή. Είναι δύσκολο ακόμη και για μια εφοδιαστική αλυσίδα που “γνωρίζει” τα προϊόντα της -και την αγορά τους- έχει το προσωπικό και τα τεχνικά μέσα. Ως “αλυσίδα” που είναι αρκεί ένας μόνο προβληματικός “κρίκος” για να δυσχεράνει -ή και να διακόψει- την λειτουργία της.

Στην περίπτωση της εφοδιαστικής αλυσίδας που επιχειρεί στα πλαίσια παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας η κατάσταση είναι ακόμη δυσκολότερη. Θα περίμενε κανείς πως είναι σχεδόν αυτονόητο ποιά προϊόντα είναι αυτά που χρειάζονται άμεσα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης , η πείρα έχει δείξει όμως πως ακόμη και η παράδοση του σωστού προϊόντος είναι δύσκολη υπόθεση για την εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Τα containers που έφτασαν στην Σρι Λάνκα μετά το τσουνάμι γεμάτα με λούτρινα παιχνίδια , ή παλαιότερα η αποστολή φρούτων στην Κεντρική Αμερική , τα οποία έπρεπε να καταστραφούν με την άφιξη τους για να αποφευχθεί ενδεχόμενη μόλυνση της ντόπιας καλλιέργειας από παράσιτα, είναι μερικά παραδείγματα από καταστάσεις που εμφανίζονται συχνά δημιουργώντας προβλήματα που εξαρχής δεν θα έπρεπε να υπάρχουν.

Εξ ορισμού η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας είναι παραλήπτης πολλών -και δυστυχώς ανεξέλεγκτων- αποστολών. Το αεροδρόμιο Colombo της Σρι Λάνκα τις δυο πρώτες εβδομάδες μετά το τσουνάμι είχε δεχθεί 288 εμπορικές πτήσεις μη προγραμματισμένες οι οποίες παρέδωσαν ανθρωπιστική βοήθεια. Όλες οι αποστολές είχαν γίνει με καλή πίστη και τα περισσότερα εφόδια ήταν άμεσης ανάγκης κάποια άλλα όμως στοιβάζονταν στις αποθήκες και δεν τα ζήτησε κανείς για μήνες, είτε γιατί ήταν ακατάλληλα , είτε γιατί παρελήφθησαν σε υπερβολικές ποσότητες , όπως συνέβη με το εμφιαλωμένο νερό. Επίσης τα αεροσκάφη αυτά επέστρεψαν κενά φορτίου , ενώ το αεροδρόμιο ξέμεινε από καύσιμα. Η δήλωση ενός εκπροσώπου της οργάνωσης “Γιατροί χωρίς Σύνορα”

στον Economist (economist.com , Global Agenda, 5-1-2004) δίνει την εικόνα της κατάστασης: “Αυτό που χρειαζόμαστε είναι είναι εφοδιαστές χωρίς σύνορα, άνθρωποι να ταξινομήσουν τα αγαθά, να θέσουν προτεραιότητες, να παρακολουθούν τις παραδόσεις και να κατευθύνουν την διακίνηση της βοήθειας σε πλήρη ανάπτυξη”.

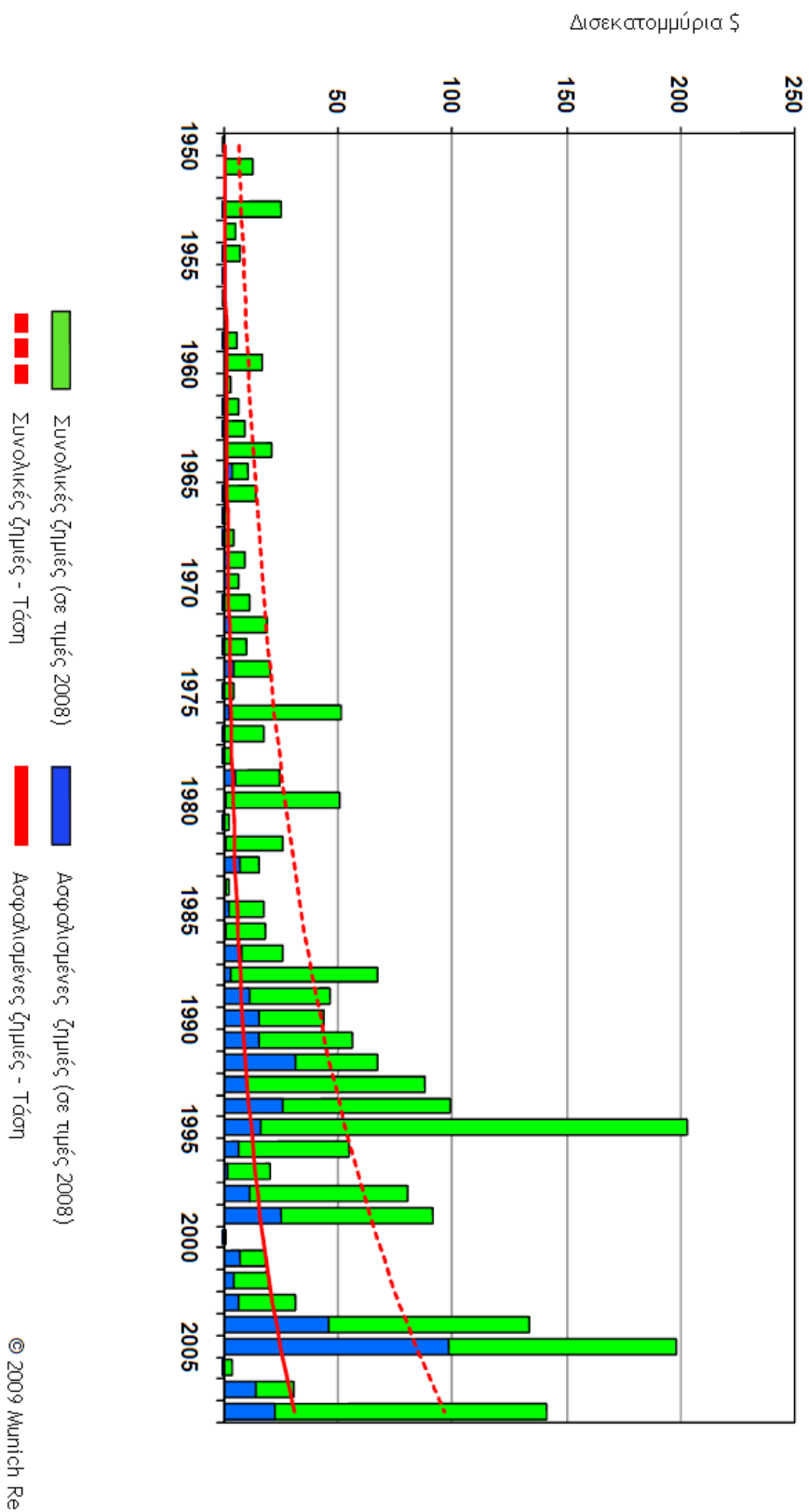
Καθώς οι καταστροφές πλήττουν κυρίως περιοχές φτωχές χωρίς ανεπτυγμένες υποδομές είναι ακόμη δυσκολότερη η σωστή λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας. Δυστυχώς οι ανάγκες για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας θα συνεχίσουν να αυξάνονται αφού οι καταστροφές (είτε προερχόμενες από την φύση είτε από τον άνθρωπο) αναμένεται να πενταπλασιαστούν στα επόμενα 50 χρόνια. Στο Σχήμα 6 παρουσιάζονται οι συνολικές και οι ασφαλισμένες ζημιές για τις φυσικές -μόνο- καταστροφές από το 1950 έως το 2008 (πηγή: Munich Re). Επίσης παρουσιάζεται η τάση τους.

Για να ανταποκριθεί στις ολοένα και αυξανόμενες προκλήσεις ο εφοδιασμός της ανθρωπιστικής βοήθειας (humanitarian logistics) πρέπει να έχει τις διαδικασίες εκείνες που θα επιτρέπουν τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τον έλεγχο της αποδοτικής και αποτελεσματικής ροής:

- των υλικών (προμήθεια, μεταφορά, αποθήκευση, παρακολούθηση, γραφειοκρατικές διαδικασίες πχ εκτελωνισμός)
- της πληροφορίας (από το σημείο εκκίνησης προς το σημείο παράδοσης, αλλά και προς την αντίστροφη φορά για επιβεβαίωση, αξιολόγηση και βελτίωση των διαδικασιών)

Ο εφοδιασμός έχει κεντρικό ρόλο στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας γιατί:

- η παροχή φαγητού, νερού, καταλύματος αλλά και η εξασφάλιση της υγείας και της υγιεινής στους τόπους της καταστροφής -κρίσης εξαρτάται από την

Σχήμα 6 . Μεγάλες Φυσικές Καταστροφές 1950-2008. Ζημιές συνολικές και ασφαλισμένες , με τάση (πηγή: Munich RE)

ποτελεσματικότητα και την ταχύτητα του

- είναι το δαπανηρότερο -αρχικά τουλάχιστον- κομμάτι της , αφού περιλαμβάνει τις προμήθειες, τις μεταφορές και κάποιες υποδομές
- από την χρήση των δεδομένων που μπορεί να συλλέξει εξάγονται συμπεράσματα για την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της ανθρωπιστικής βοήθειας, συμπεράσματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη επίδοση μελλοντικών επιχειρήσεων.

Στις 26 Ιανουαρίου 2001 ένας σεισμός 7.9 ρίχτερ έπληξε την επαρχία Gujarat στην Ινδία. Χιλιάδες άνθρωποι σκοτώθηκαν , το αεροδρόμιο καταστράφηκε, μεγάλο μέρος των υποδομών υπέστη βαριές ζημιές, και τις πρώτες ώρες οι διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση στην περιοχή ήταν ελάχιστες. Ήταν η πρώτη φορά που ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός συντόνισε τα εργαλεία, τους μηχανισμούς και τις πρακτικές που είχε αναπτύξει για την διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας εκτάκτου ανάγκης. Στις πρώτες 48 ώρες κατέφθασε στην περιοχή η Ομάδα Εκτίμησης και Συντονισμού , η οποία έκανε τον υπολογισμό των απαιτήσεων και εκπόνησε το σχέδιο εξεύρεσης και ανάπτυξης πόρων. Ακολούθησαν έξι ομάδες άμεσης επέμβασης. Τρεις για να καλύψουν τον τομέα της υγείας, μια για τις τηλεπικοινωνίες, μια για την παροχή νερού και τις εγκαταστάσεις υγιεινής, και μια εφοδιασμού. Πρώτη αναπτύχθηκε η ομάδα του εφοδιασμού για να προλειάνει το έδαφος για την ανάπτυξη και ενεργοποίηση των υπολοίπων πέντε ομάδων. Τρεις μέρες μετά τον σεισμό το σχέδιο του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού ήταν σε πλήρη ανάπτυξη συντονίζοντας την διακίνηση των ειδών ανθρωπιστικής βοήθειας και τις συμφωνίες με προμηθευτές για την προμήθεια ποιοτικών ειδών σε ανταγωνιστικές τιμές. Στις 30 πρώτες ημέρες η ομάδα εφοδιασμού παρέλαβε είδη -μεταξύ των οποίων ήταν 255.000 κουβέρτες, 34.000 σκηνές και 120.000 φύλλα πλαστικού- με

45 εμπορικές μισθωμένες πτήσεις, τα οποία και διέθεσε σε 300.000 ανθρώπους. Η κινητοποίηση αυτή έδειξε το προς τα που πρέπει να κινηθεί η διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας εκτάκτου ανάγκης για να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της , καθώς έχει ακόμη πολλά περιθώρια βελτίωσης.

2.2 Πρακτικές Εφοδιασμού

Μπορεί κάποιος να διακρίνει τον Εφοδιασμό σε δυο μεγάλες κατηγορίες: στον στρατιωτικό εφοδιασμό και τον εφοδιασμό των εμπορικών επιχειρήσεων. Στην περίπτωση του στρατού ο στόχος είναι η εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας μέσω της υποστήριξης , ενώ στην περίπτωση των εμπορικών επιχειρήσεων στόχος είναι το κέρδος μέσω της εξυπηρέτησης των πελατών (όπου πελάτης σε κάποια σημεία είναι η ίδια η επιχείρηση).

Η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας δεν μπορεί να ενταχθεί σε καμία από τις ανωτέρω κατηγορίες , καθώς εξαιτίας της πολυπλοκότητας και του ιδιαίτερου χαρακτήρα της συνδυάζει και χρειάζεται στοιχεία και από τις δυο. Από την ανάλυση των ομοιοτήτων και των διαφορών τους θα αναγνωρίσουμε τις πρακτικές που καλύπτουν τις ανάγκες της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Στην περίπτωση της εφοδιαστικής αλυσίδας του στρατού κυρίαρχο ρόλο παίζει η ικανοποίηση του πελάτη της. Καθώς πρόκειται για αμιγώς εσωτερική διεργασία πελάτης είναι ο ίδιος, ή πιο συγκεκριμένα η επιχειρησιακή του ετοιμότητα , και έτσι δεν έχει την δυνατότητα να αντέξει “χαμένες πωλήσεις”. Η εφοδιαστική αλυσίδα της εμπορικής επιχείρησης λογοδοτεί στους μετόχους και

στόχος της είναι το κέρδος. Γνωρίζοντας το σημείο που βελτιστοποιούνται παράμετροι -όπως τα αποθέματα και οι μεταφορές- και την στρατηγική της στον τομέα της αγοράς γνωρίζει αν μπορεί να χάσει πελάτες και πόσοι είναι αυτοί. Ο στρατός χρειάζεται την ασφάλεια του αποθέματος επιλέγοντας να έχει την δυνατότητα να δράσει άμεσα, ενώ οι εμπορικές επιχειρήσεις επιλέγουν μια πιο “φτωχή” (lean) προσέγγιση, για να εξυπηρετήσουν τόσο τους εσωτερικούς πελάτες (τις ανάγκες της ίδιας της επιχείρησης δηλαδή) , όσο και τους εξωτερικούς.

Η διαφορετική φύση των υλικών που διαχειρίζονται καθορίζει και την μορφή της εφοδιαστικής τους αλυσίδας. Οι εμπορικές επιχειρήσεις πουλούν στον πελάτη προϊόντα με μικρό κύκλο ζωής στο ράφι διατηρώντας τα ελάχιστα δυνατά αποθέματα ανταλλακτικών (αν απαιτείται ή ορίζει κάτι τέτοιο ο νόμος, καθώς στην αγορά των ηλεκτρονικών -όπου ο κύκλος ζωής προϊόντος είναι ακόμη μικρότερος- ένα εξάρτημα που θα χαλάσει εντός εγγύησης συχνά αντικαθίσταται από κάτι νεώτερο).

Στην περίπτωση του στρατού τα οπλικά συστήματα έχουν πολύ μεγάλο κύκλο ζωής (δεκαετίες) με αποτέλεσμα να έχουν ανάγκες σε προληπτική συντήρηση και, ενδεχομένως, αναβαθμίσεις.

Θεωρητικά λοιπόν στον καιρό της ειρήνης η ζήτηση είναι προβέψιμη με γνωστούς χρόνους παράδοσης , στην περίπτωση της πολεμικής κινητοποίησης όμως η ζήτηση εξαρτάται από πλήθος απρόβλεπτων παραγόντων και υπάρχει απαίτηση για μηδενικούς χρόνους παράδοσης, η οποία περιπλέκεται από τους εκατοντάδες χιλιάδες SKUs που πρέπει να διαχειριστεί ένα στρατιωτικό πληροφοριακό σύστημα. Η ιδιαιτερότητα αυτή λαμβάνεται υπόψιν στον υπολογισμό των τηρουμένων αποθεμάτων.

Οι εμπορικές επιχειρήσεις έχουν τα εργαλεία για να προβλέπουν την ζήτηση , γνωρίζουν τις προς διακίνηση ποσότητες και τους χρόνους

παράδοσης. Αυτό εξασφαλίζεται από συνεργασίες-συμφωνίες και τους επιτρέπει να ρυθμίζουν τα αποθέματα τους ανάλογα με το επιθυμητό επίπεδο εξυπηρέτησης του πελάτη.

Εντός των κόλπων μιας στρατιωτικής συμμαχίας υπάρχουν ομοιότητες στα χρησιμοποιούμενα οπλικά συστήματα και υπάρχει εφοδιαστική συνεργασία μεταξύ των συμμάχων. Η ύπαρξη ενιαίας κωδικοποίησης (το National Stock Number-NSN-στην περίπτωση του NATO) διευκολύνει την συνεργασία αυτή, και οδηγεί και σε μερική τυποποίηση στα πληροφοριακά συστήματα (εφόσον αναγνωρίζουν το ίδιο πράγμα). Η ενιαία κωδικοποίηση δεν υφίσταται στην αγορά των εμπορικών επιχειρήσεων, και ενώ τα πληροφοριακά τους συστήματα (είτε φτιαγμένα πάνω στις απαιτήσεις της επιχείρησης, είτε ως προσαρμοσμένα εμπορικά πακέτα) είναι πολύ εξελιγμένα, δεν είναι δεδομένο πως θα μπορούν να συνεργαστούν μεταξύ τους.

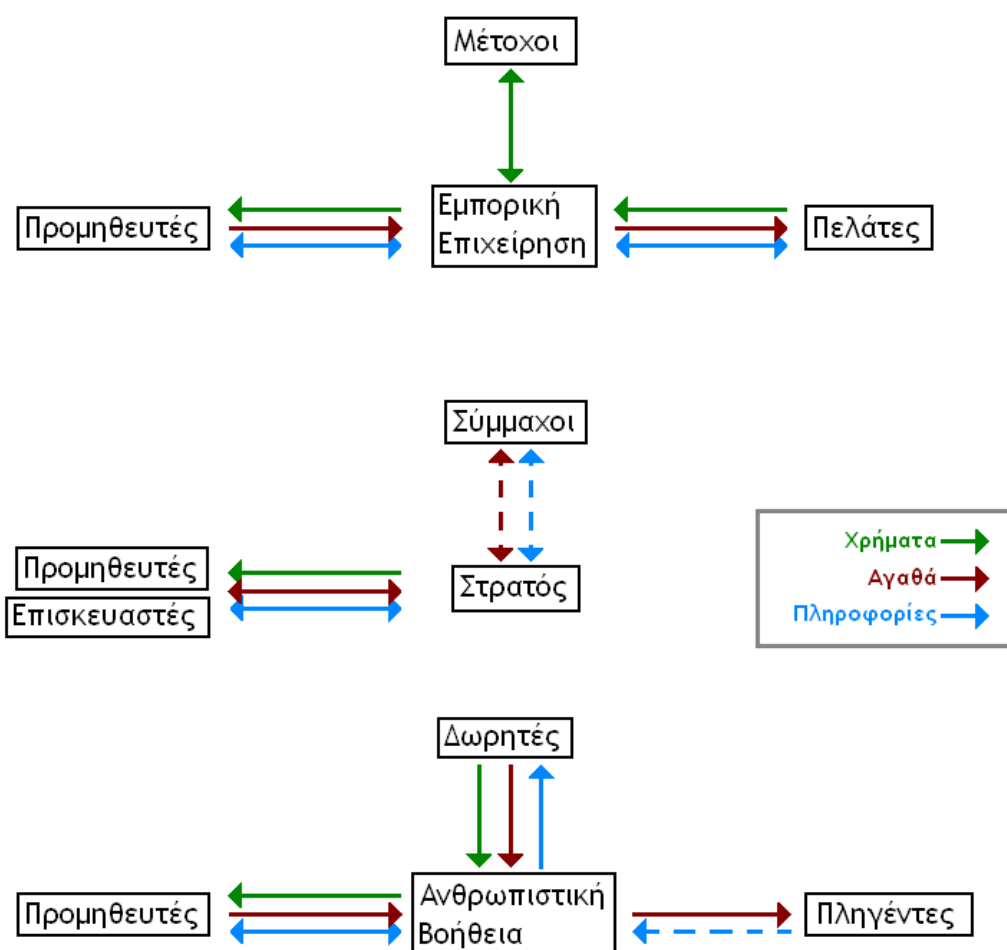
Στόχος της εφοδιαστικής αλυσίδας είναι να ικανοποιεί τον τελικό χρήστη, αυτό όμως δεν επαληθεύεται στην περίπτωση της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας, και αυτό αποδεικνύεται κάθε φορά από τα ακατάλληλα αγαθά που φτάνουν στους τόπους της καταστροφής σε ποσοστά μάλιστα που έχουν φτάσει ακόμη και στο 95% των συνολικών (στοιχεία Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού).

Στο σχήμα 7 παρουσιάζονται οι ροές στην εφοδιαστική αλυσίδα για μια εμπορική επιχείρηση, τον στρατό και την ανθρωπιστική βοήθεια. Παρατηρώντας την ροή των πληροφοριών μας δίνεται μια πρώτη ιδέα των διαφορών τους. Στην περίπτωση της ανθρωπιστικής βοήθειας η ροή της πληροφορίας από τους πληγέντες προς την εφοδιαστική αλυσίδα είναι προβληματική. Ένω θα περίμενε κανείς οι ανάγκες των πληγέντων να έχουν σημαντική θέση στην κινητοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας, αυτό δεν συμβαίνει για μια σειρά από λόγους. Αυτοί σχετίζονται με την αδυναμία συλλογής δεδομένων από το πεδίο, με την εκπαίδευση

και την διαθεσιμότητα του προσωπικού, τις πολιτισμικές διαφορές και την διαφορετική γλώσσα.

Οι οργανισμοί που παρέχουν την ανθρωπιστική βοήθεια αναγνωρίζουν τις αδυναμίες αυτές και με επιπλέον κίνητρο το ενδιαφέρον των δωρητών εργάζονται στο ζήτημα της αξιολόγησης των υπηρεσιών που παρέχουν. Η κάλυψη των καταστροφικών γεγονότων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ευαισθητοποιεί και κινητοποιεί το κοινό στην προσφορά δωρεών (είτε με την μορφή χρημάτων είτε με την προσφορά ειδών), συγχρόνως όμως δημιουργεί και το ενδιαφέρον για τον

Σχήμα 7. Ροές στην Εφοδιαστική Αλυσίδα

τρόπο που αξιοποιούνται οι δωρεές αυτές.

Η ζήτηση στην εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας διαμορφώνεται όπως η ζήτηση της εφοδιαστικής αλυσίδας του στρατού σε καιρό πολέμου, απαιτώντας μηδενικούς χρόνους παράδοσης. Και αν στην περίπτωση του πολέμου προηγούνται γεγονότα που μαρτυρούν αυτή την εξέλιξη και υπάρχει ένας -μικρός- χρόνος μέχρι την εκδήλωση του , στις περιπτώσεις των -φυσικών ή τεχνολογικών- καταστροφών δεν υπάρχει προειδοποίηση.

Οι αρχικές εκτιμήσεις αναθεωρούνται συνεχώς από τα νέα δεδομένα και αυτό επηρεάζει την διαμόρφωση των αποθεμάτων. Οι ζημιές στις υποδομές εγείρουν νέες προκλήσεις στο σύστημα διανομής , ενώ ενδεχόμενη απαίτηση για φρούρηση και προστασία της διανομής περιπλέκει ακόμη περισσότερο τα πράγματα.

Για να λειτουργήσει αποτελεσματικά και αποδοτικά η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας χρειάζεται να συνδυάσει στοιχεία από τις εμπορικές και στρατιωτικές πρακτικές. Άλλωστε στρατός και οργανισμοί συνεργάζονται για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Η εμπειρία του στρατού στην άμεση επέμβαση , την γρήγορη κινητοποίηση και ανάπτυξη προσωπικού, εξοπλισμού και εφοδίων είναι απαραίτητη στην παροχή βοήθειας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Στις φωτιές του καλοκαιριού του 2007 στην Πελοπόννησο, για την προληπτική αντιμετώπιση του κινδύνου από πλημμύρες και κατολισθήσεις εξαιτίας εντόνων καιρικών φαινομένων, η Πολεμική Αεροπορία συγκέντρωσε στον τόπο της καταστροφής τα διαθέσιμα μέσα της -από φορητά και ερπυστριοφόρα σκαπτικά μηχανήματα μέχρι αλυσοπρίονα- σε λιγότερο από 24 ώρες.

Ο στρατός όμως από την άλλη δεν μπορεί να αντιμετωπίσει μια τέτοια κατάσταση σε ολόκληρο το εύρος της (παραδειγμα δεν έχει να διαθέσει είδη και φάρμακα για την φροντίδα παιδιών). Χρειάζεται η εμπειρία της εμπορικής

επιχείρησης στην διακίνηση προϊόντων, στις τελωνειακές διατυπώσεις, στην κινητοποίηση ναυλωμένου στόλου οχημάτων, στις συννενοήσεις, την υποδοχή και την διάθεση των δωρεών.

Η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας πρέπει να αντιμετωπίσει με επιτυχία την πολυπλοκότητα της για να μπορέσει να ανταποκριθεί με επιτυχία στο έργο της και αυτό μπορεί να το καταφέρει με την συνεργασία των εμπλεκομένων οργανισμών και την ανάπτυξη ενός πληροφοριακού συστήματος που θα μπορεί να συλλέγει και να παρέχει στοιχεία στο αντίξοο επιχειρησιακό της περιβάλλον.

2.3 Δωρεές - Σε είδος ή σε χρήμα;

Το ύψος και το είδος της δωρεάς καθορίζει την μορφή και την λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας. Από το σχήμα 1 είναι φανερό η αυξητική τάση του συνολικού ποσού που διατίθεται κάθε χρόνο, όπως επίσης και το “άλμα” στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Ακόμη και έτσι όμως η προσφορά δεν καλύπτει όλες τις ανάγκες, ενώ τίθεται και ένα άλλο ζήτημα, το πού διατίθενται τα χρήματα αυτά. Το 2004 σε Ιράκ, Σουδάν, Παλαιστίνη, Αιθιοπία, Αφγανιστάν και Κονγκό διατέθηκε το 47% της συνολικής βοήθειας, ενώ το υπόλοιπο 53% μοιράστηκε σε 148 χώρες.

Οι διεθνείς φορείς που λαμβάνουν δωρεές από την διεθνή κοινότητα μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ομάδες:

- α) σε αυτές που λειτουργούν “εντός” του ΟΗΕ, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) - παρέχει βοήθεια σε μη φαγώσιμα είδη, το Παγκόσμιο

Πρόγραμμα Σίτισης(WFP) και η UNICEF που φροντίζει για τα παιδιά.

β)οργανισμοί όπως η Διεθνής Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, η οποία αποτελείται από 186 εθνικές εταιρείες Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου, οι οποίες υποστηρίζουν και συνεργάζονται με τις τοπικές αρχές της χώρας τους. Το προσωπικό τους αποτελείται και από εθελοντές και καθώς έχουν γνώση της τοπικής κοινωνίας, των αναγκών της αλλά και των διαθέσιμων υποδομών, μπορούν και δρουν άμεσα.

γ)διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) όπως οι Oxfam, Care και World Vision.

Οι δωρεές μπορούν να γίνουν είτε σε είδος είτε σε χρήμα και καθεμία από τις δυο επιλογές έχει τα πλεονεκτήματά της, αλλά και τα σημεία που χρήζουν προσοχής. Η περίπτωση της οικονομικής ενίσχυσης φαντάζει η πιο ευέλικτη επιλογή καθώς τα χρήματα “μεταφέρονται” σχεδόν άμεσα σε ολόκληρο τον κόσμο. Το κόστος της μεταφοράς αυτής είναι σαφώς μικρότερο από το κόστος της μεταφοράς και των υποδομών που χρειάζονται για την μεταφορά της “σε είδος” βοήθειας.

Πρέπει όμως να ληφθούν υπόψιν οι επιπτώσεις της βοήθειας -είτε οικονομικής, είτε σε είδη- στις τοπικές κοινωνίες. Η παροχή βοήθειας σε είδος ενδεχομένως να βλάψει την τοπική παραγωγική υποδομή, ενώ η οικονομική βοήθεια μπορεί να προκαλέσει άνοδο των τιμών. Η βοήθεια σε είδος είναι απαραίτητη για τα είδη εκείνα που είναι άμεσης ανάγκης, και η τοπική παραγωγή είτε είναι ανύπαρκτη, είτε δεν επαρκεί, ενώ η σωστή διάθεση της οικονομικής βοήθειας μπορεί να θέσει τις βάσεις για την ανάπτυξη της πληγείσας περιοχής.

Στην περίπτωση της διάθεσης φωγωσίμων ειδών είναι αναγκαίο να εξεταστεί η καταλληλότητα τους για την περιοχή με βάση τις πολιτισμικές και τις

διατροφικές συνήθειες αλλά και την κοινή λογική. Οι μουσουλμανικές χώρες δεν καταναλώνουν χοιρινό κρέας , ενώ στο παρελθόν είχαν διατεθεί ξερά φασόλια ως βοήθεια. Μπορεί να έχουν μεγάλη διατροφική αξία και μικρές απαιτήσεις για την συντήρησή τους, για να μαγειρευτούν όμως χρειάζονται μεγάλες ποσότητες νερού και ενέργειας.

Εξετάζοντας το δίλημμα “σε είδος ή σε χρήματα” από την σκοπιά της ασφάλειας διαπιστώνουμε πως και οι δυο επιλογές είναι πολύ ελκυστικές, ως στόχοι κλοπής, σε περιβάλλον όπου υπάρχουν συνθήκες εκτάκτου ανάγκης. Τα χρήματα δεν είναι όσο “ευδιάκριτη” είναι η σε είδος βοήθεια και ίσως είναι ευκολότερο να οργανωθεί η ασφαλής μεταφορά τους , είναι όμως και δυσκολότερο να εντοπιστούν μετά την κλοπή τους. Το 2008 στην Αιθιοπία κατά την υλοποίηση του WFP σε εννέα περιστατικά που σημειώθηκαν, απωλέσθησαν 211 μετρικοί τόνοι φαγητού (το 0,1% της συνολικής διανομής). Τα περιστατικά αφορούσαν είτε την λεηλασία από την τοπική κοινωνία οχημάτων που είχαν ακινητοποιηθεί από βλάβες ή τις συνθήκες του δικτύου, είτε την λεηλασία οχημάτων από ένοπλες ομάδες. Σημειώθηκε επίσης και ένα περιστατικό όπου οι ντόπιοι παραπλάνησαν τον οδηγό δίνοντας του λανθασμένες πληροφορίες για την διαδρομή και στην συνέχεια λεηλάτησαν το φορτίο του.

Τα περιστατικά της λεηλασίας από τις τοπικές κοινωνίες σχετίζονται με την έλλειψη φαγητού στις περιοχές που εκδηλώνονται, όμως η βοήθεια είτε σε είδος είτε σε χρήματα μπορεί να δημιουργήσει και φαινόμενα διαφθοράς. Δεν είναι εύκολο να πει κανείς ότι μια από τις δυο μορφές βοήθειας εκτίθεται σε μεγαλύτερο κίνδυνο , εφόσον τα διαφορετικά τους χαρακτηριστικά τις εκθέτουν σε διαφορετικού είδους κινδύνους. Το μεγαλύτερο μειονέκτημα της οικονομικής βοήθειας είναι ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την χρηματοδότηση οποιασδήποτε δραστηριότητας (η οποία ενδεχομένως και να στρέφεται εναντίον των ανθρώπων

για τους οποίους προορίζεται η βοήθεια) , το ίδιο όμως μπορεί να συμβεί και με την σε είδος βοήθεια μετά την πώληση της.

Συνοπτικά θα μπορούσε να πει κανείς πως η παροχή οικονομικής βοήθειας είναι ταχύτερα αποδεσμεύσιμη, ακολουθεί “συντομότερη διαδρομή” και μπορεί να δώσει λύσεις μετατρέπόμενη σε είδος ή υπηρεσίες στον τόπο της καταστροφής, ενώ η σε είδος βοήθεια έχει περιορισμούς στον τύπο και τις ποσότητες των ειδών αλλά και στον χρόνο που μπορούν να είναι διαθέσιμα στους πληγέντες.

Η πολύπλοκη εφοδιαστική εμπλοκή που απαιτεί η βοήθεια σε είδος και οι ανωτέρω περιορισμοί δεν μπορούν να την αποκλείσουν από το να είναι αποδοτική, αν και πολλές φορές έχει συμβεί το αντίθετο με υλικά που δεν χρειάζονται, να καταλαμβάνουν πολύτιμους χώρους και πόρους για την διαλογή τους. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπου εμπορικές επιχειρήσεις προσέφεραν προϊόντα, γνώσεις και υποδομές για την αντιμετώπιση μιας κατάστασης εκτάκτου ανάγκης.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η σχέση του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού με την Coca-Cola. Αμέσως μετά το τσουνάμι του 2004 η Coca-Cola χρησιμοποίησε τις υποδομές της για την παραγωγή και διάθεση αναψυκτικών στην περιοχή, για να εμφιαλώσει νερό και να το διαθέσει στους πληγέντες μέσω του δικτύου διανομής της. Ομοίως προσέφεραν τις υπηρεσίες τους οι: British Airways, UPS, FedEx και DHL.

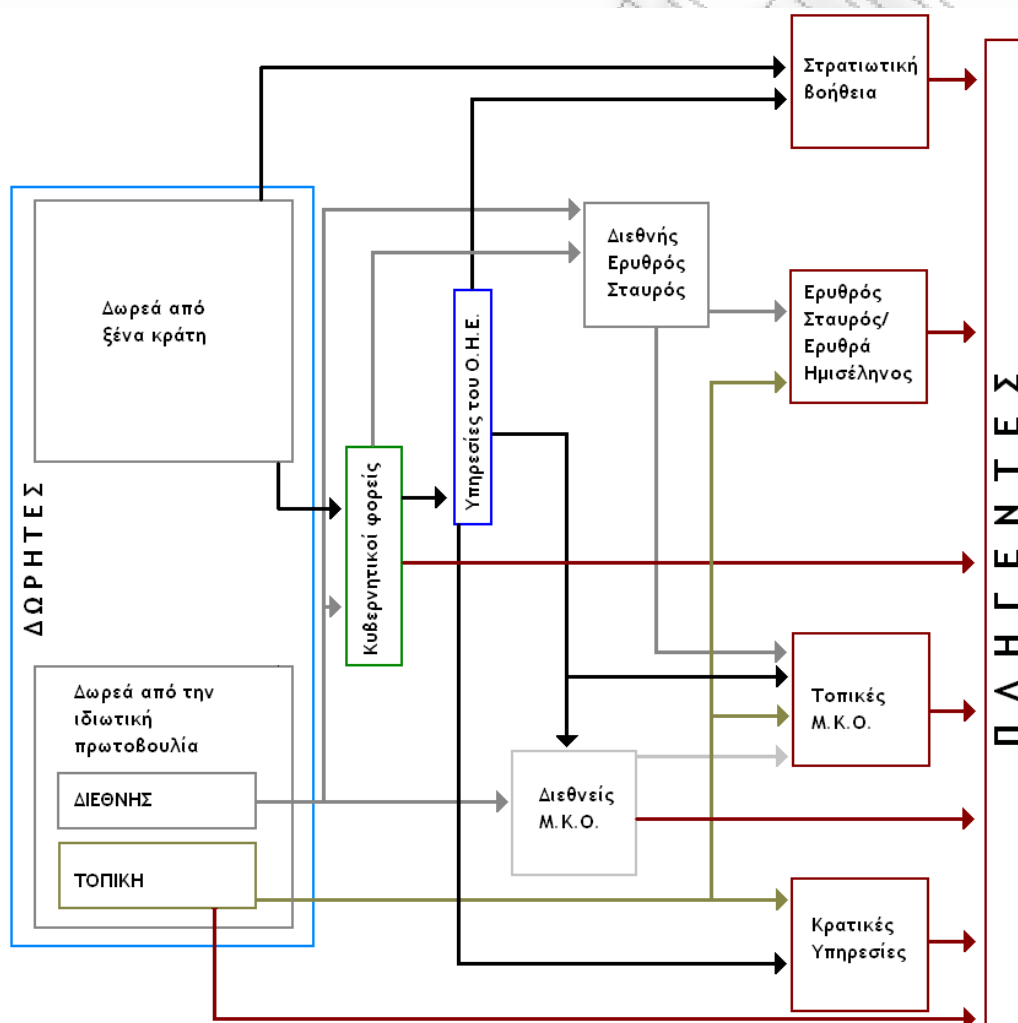
Από τον εμπορικό κόσμο παρουσιάζεται αυξημένο ενδιαφέρον για εμπλοκή και συνεργασία με τους φορείς της ανθρωπιστικής βοήθειας. Πέρα από την αγάπη και το ενδιαφέρον προς τον πλησίον που μπορεί να χαρακτηρίζει αυτούς που κινητοποιούν τους εμπνευστές μιας τέτοιας συνεργασίας , υπάρχουν και άλλοι λόγοι που συνηγορούν για αυτές. Οι έκτακτες καταστάσεις έτσι κι αλλιώς επιβραδύνουν , ή ακόμη και διακόπτουν την ροή των εργασιών και του εμπορίου, ενώ η εμπλοκή του εργατικού δυναμικού στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας δημιουργεί στους

εργαζομένους την αίσθηση της κοινωνικής προσφοράς δίνοντας τους νέα κίνητρα. Επίσης οι συνεργασίες αυτές βελτιώνουν το κοινωνικό πρόσωπο της επιχείρησης προς το αγοραστικό κοινό.

Ανεξάρτητα όμως από τα κίνητρα των εμπορικών επιχειρήσεων σημασία έχει ότι παρέχεται βοήθεια , αλλά και ότι οι φορείς της ανθρωπιστικής βοήθειας έχουν να λαμβάνουν εκτός από την προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών , εμπειρία και τεχνογνωσία, και αυτό είναι εξίσου σημαντικό καθώς συντελεί στην αποδοτικότερη εκμετάλλευση της παρεχόμενης βοήθειας. Για να αξιοποιηθεί όμως στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό μια τέτοια συνεργασία θα πρέπει να έχει διάρκεια και να έχει συσταθεί πριν την εκδήλωση της έκτακτης κατάστασης -καταστροφής. Οι προϋποθέσεις αυτές εξασφαλίζουν πως όταν παρουσιαστεί η ανάγκη, αυτό που θα φτάσει στον τόπο της καταστροφής πραγματικά θα μπορεί να ανακουφίσει τους πληγέντες, αντί να σχηματίζει βουνά από άχρηστες προμήθειες με καλές όμως προθέσεις. Επίσης δημιουργεί ένα συνεχές συναίσθημα συνεισφοράς , ενώ δίνει και τα χρονικά περιθώρια για εκπαίδευση και ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας. Επίσης τέτοιες συνεργασίες βοηθούν στην απορρόφηση και την αξιοποίηση πλεονασμάτων που μπορεί να διαθέτουν κάποιες επιχειρήσεις.

Ο Αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός συνεργάζεται με την Abbott Laboratories και του διαθέτει μια σειρά ειδών (από αντιβιοτικά μέχρι παιδικές τροφές) συσκευασμένα σε μορφή συμβατή με το σύστημα διανομής του Ερυθρού Σταυρού. Μια άλλη συνεργασία είναι αυτή της TNT με το WFP. Η πρόσβαση του WFP στους πόρους της TNT αυξάνει τις επιχειρησιακές του δυνατότητες αλλά και την αποδοτικότητα του προγράμματος , ενώ η TNT -η συνεισφορά της οποίας υπολογίζεται σε 39 εκατομμύρια ευρώ σε πέντε χρόνια συνεργασίας- ωφελείται από την επίδραση που έχει αυτή η συμμετοχή στο ηθικό των εργαζομένων, στην κατανόηση από τους μετόχους για το θετικό αντίκτυπο στην εικόνα που έχει το

κοινό για την επιχείρηση. Οι συνεργασίες μεταξύ του εμπορικού κόσμου και των φορέων της ανθρωπιστικής βοήθειας μπορεί να αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη αξία με την σύσταση “συνεταιρισμών” καθώς έτσι είναι αποδοτικότερη η εκμετάλλευση της διαθέσιμης -από τις εμπορικές επιχειρήσεις - βοήθειας και η κάλυψη των αναγκών των φορέων της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Σχήμα 8. Ροές χρηματοδότησης της ανθρωπιστικής βοήθειας

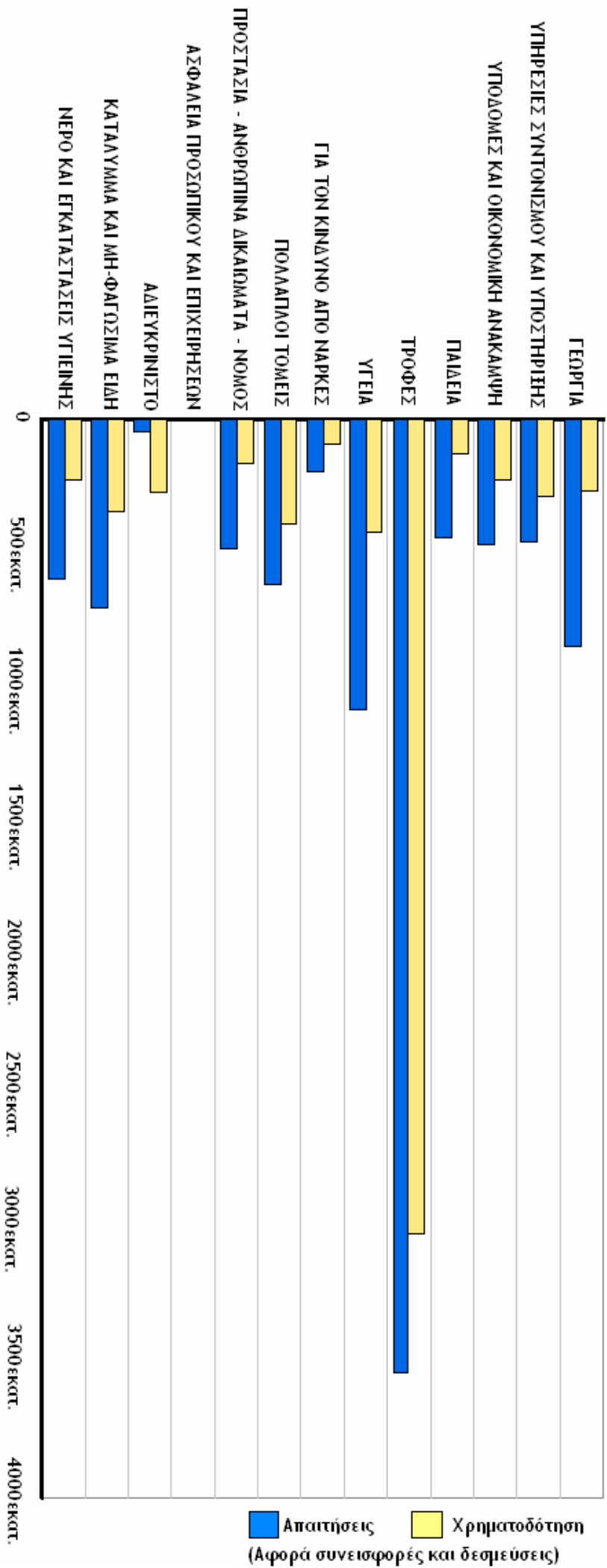
Στο σχήμα 8 παρουσιάζονται γραφικά οι ροές της χρηματοδότησης της ανθρωπιστικής βοήθειας. Μια χώρα μπορεί να προσφέρει βοήθεια είτε άμεσα στους φορείς της ανθρωπιστικής βοήθειας, είτε μέσω ΟΗΕ (μέσω του Γραφείου

Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων-ΟCHA) είτε μέσω οργανισμών όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (του οποίου είναι μέλος και η Ελλάδα). Στην διαχείριση της χρηματοδότησης αυτής τίθενται θέματα προς περαιτέρω μελέτη και βελτιστοποίηση των διαδικασιών. Ένα τέτοιο ζήτημα είναι το κόστος της διοικητικής διαχείρισης της ανθρωπιστικής βοήθειας. Αν η προσφορά ενός εκατομμυρίου ευρώ διέρχεται μέσα από τρεις φορείς, και ο κάθε ένας παρακρατά ένα ποσοστό (πχ 6%) ως διοικητικά έξοδα, αυτό που φτάνουν τελικά στους πληγέντες 830.584,00 ευρώ, περίπου 170.000,00 ευρώ λιγότερα και διόλου ευκαταφρόνητο ποσό. Η κριτική ματιά στην χρηματοδότηση της ανθρωπιστικής βοήθειας διαπιστώνει ελλείψεις στην κατανοήση και καταμέτρηση των αναγκών μιας έκτακτης κατάστασης από τους δωρητές, το οποίο σημαίνει και αδυναμία στην διαπίστωση του τι ποσοστό των αναγκών καλύπτεται σε κάθε είδους έκτακτη κατάσταση (και όχι μόνο σε αυτές που γίνονται γνωστές στο ευρύ κοινό). Η κριτική σημειώνει επίσης καθυστερήσεις στην αποδέσμευση της χρηματοδότησης και έλλειψη ευελξίας των διαδικασιών, η οποία οφείλεται και στην προσπάθεια για την τεκμηρίωση της διαφάνειας των συναλλαγών.

Συσχετίζοντας την δωρεά-χρηματοδότηση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της εφοδιαστικής υποστήριξης η εικόνα που μας παρουσιάζει το σχήμα 9 είναι κατατοπιστική. Ο τομέας της παροχής τροφής είναι αυτός με τις μεγαλύτερες ανάγκες αλλά αυτός που τις καλύπτει σε ποσοστά μεγαλύτερα των άλλων τομέων.

Ανακεφαλαιώνοντας διαπιστώνουμε την ανάγκη για την δημιουργία μιας ευέλικτης εφοδιαστικής αλυσίδας για την υποστήριξη της παροχής βοήθειας. Μιας εφοδιαστικής αλυσίδας που μπορεί να προσαρμόζεται εύκολα τόσο για την αντιμετώπιση των απρόβλεπτων αναγκών, αλλά και την αποδοτικότερη

Σχήμα 9. Εκκλήσεις για βοήθεια και χρηματοδότηση ανα τομέα για το έτος 2009 (1-1 έως 26-10, στοιχεία: ΟΧΑ)

εκμετάλλευση των επίσης απρόβλεπτων δωρεών. Είτε πρόκειται λοιπόν για χρήματα είτε για βοήθεια σε είδος απαιτείται στρατηγικός σχεδιασμός της παροχής βοήθειας λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω ιδιαιτερότητες. Η εμπλοκή των κυβερνήσεων θεωρείται λίγο πολύ δεδομένη, η εμπλοκή όμως του εμπορικού τομέα με την μορφή συνεργασιών μπορεί να βελτιώσει και την ποιότητα και την ποσότητα της βοήθειας που φτάνει τελικά σε αυτούς που την έχουν ανάγκη.

2.4 Διεργασίες της Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Οι επιχειρήσεις της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας μοιάζουν περισσότερο με πολεμική κινητοποίηση, ζωές βρίσκονται σε κίνδυνο, τα δεδομένα αλλάζουν ανα πάσα στιγμή και ο χρόνος ανταπόκρισης απαιτείται να είναι μηδενικός. Παράλληλα πρέπει να αποκατασταθούν κατεστραμμένες υποδομές στον βαθμό που θα επιτρέψουν την εκμετάλλευση των υπολοίπων υποδομών που είναι μεν διαθέσιμες, αλλά όχι σχεδιασμένες να υποστηρίξουν τέτοιας κλίμακας επιχειρήσεις. Επίσης πρέπει να τηρούνται στοιχεία που θα αιτιολογούν την διάθεση των δωρεών για την ικανοποίηση των δωρητών. Στο σημείο αυτό αξίζει να μνημονευθεί η απαντητική επιστολή του δούκα του Γουέλλινγκτον προς το βρετανικό υπουργείο των εξωτερικών, γραμμένη στην Ισπανία τον Άυγουστο του 1812. Στην επιστολή του αυτή αναφέρει πως τηρεί λεπτομερή στοιχεία καταγραφής κατά την διάρκεια της εκστρατείας του, εκτός από την καταμέτρηση των “φραγκοδιφράγκων” σε έναν λόχο πεζικού και την καταμέτρηση των βάζων μαρμελάδας που χορηγήθηκε σε μια ύλη ιππικού κατά την διάρκεια μιας αμμοθύελλας. Ο δούκας του Γουέλλινγκτον τελειώνει την επιστολή του με μια ερώτηση: περιμένουν από αυτόν να εκπαιδεύσει μια στρατιά λογιστών ή να διώξει τον Ναπολέοντα από την

Ισπανία;

Η επιστολή αυτή δεν μειώνει την αξία της καταγραφής και της συλλογής στοιχείων, αλλά δείχνει την απαίτηση να σχεδιαστούν αυτές οι διαδικασίες με τρόπο που να μην εμποδίζει την υλοποίηση του επιχειρησιακού έργου. Εξάλλου τα στοιχεία που συλλέγονται στο πεδίο των επιχειρήσεων είναι που μετά την επεξεργασία τους θα δώσουν απαντήσεις για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, και θα οδηγήσουν σε συμπεράσματα και προτάσεις για το μέλλον.

Το σχήμα 10 (πηγή: Anisya Thomas) παρουσιάζει τις διεργασίες της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Σχήμα 10. Η Εφοδιαστική Αλυσίδα της παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας

Αναλυτικά:

Σχεδίαση - Προετοιμασία

Με τέτοια πολυπλοκότητα η εφοδιαστική αλυσίδα δεν μπορεί να περιμένει αποτελέσματα από λύσεις αυτοσχεδιασμού. Πριν την εκδήλωση μιας καταστροφής-κατάστασης εκτάκτου ανάγκης πρέπει να σχεδιαστούν οι διαδικασίες και οι δραστηριότητες. Το σχέδιο ορίζει τους σκοπούς, τους τομείς ευθύνης, τις πηγές και τους τρόπους προμήθειας. Λαμβάνει υπόψιν προηγούμενες εμπειρίες, έχει γνώση των συνθηκών ανα περιφέρεια, εξετάζει και υλοποιεί συνεργασίες και εκπονεί σενάρια για την δοκιμή των διαδικασιών του.

Κατά την σχεδίαση λαμβάνονται υπόψιν τα ιδιαίτερα πολιτισμικά-θρησκευτικά χαρακτηριστικά της αποστολής, ώστε να εξασφαλισθεί η

καταλληλότητα των ειδών προς που θα φθάσουν ως βοήθεια στην περιοχή, και να ρυθμιστεί η συμπεριφορά του προσωπικού.

Επίσης κατά την σχεδίαση εξετάζονται οι επιπτώσεις από την παρέμβαση της διεθνούς κοινότητας στην πληγείσα περιοχή. Στόχος είναι η διάσωση των πληγέντων και η αποκατάσταση του ρυθμού ζωής και όχι οι σχέσεις εξάρτησης. Ακόμη εξετάζεται η πιθανότητα να ξεσπάσουν διαμάχες με στόχο την δεδομένη παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας.

Εκτίμηση - Αιτήσεις

Για τον υπολογισμό της ζήτησης λαμβάνονται υπόψη οι τυχόν αιτήσεις ειδών από την χώρα που έχει πληγεί αλλά και από την εκτίμηση της κατάστασης που δίνει απαντήσεις στο τι/πόσο/πότε/πού υπάρχει ανάγκη για κάτι.

Η εκτίμηση γίνεται με βάση τις προβλέψεις που αναφέρονται στα σχέδια, από στοιχεία που προκύπτουν από αυτοψία, με προβλέψεις αλλά και ερμηνεία των στοιχείων που προκύπτουν από αναφορές.

Η εκτίμηση χρησιμοποιείται για να προκύψει μια πρώτη εικόνα έτσι ώστε να αποφασισθεί η το είδος και το μέγεθος της κινητοποίησης που απαιτείται για τα πρώτα κρίσιμα εικοσιτετράωρα, και αναθεωρείται με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν από το πεδίο καθώς οι επιχειρήσεις εξελίσσονται.

Η εκτίμηση αφορά στον υπολογισμό του φαγητού, νερού, ειδών πρώτων βοηθειών και καταλύματος (σκηνές, φύλλα πλαστικού).

Κινητοποίηση πόρων

Για την υλοποίηση των σχεδίου με βάση την εκτίμηση οι φορείς της βοήθειας κινητοποιούνται για την αποδέσμευση της χρηματοδότησης (και την εξασφάλιση νέας από δωρεές) για να υλοποιηθεί η προμήθεια των ειδών, η αποστολή του

προσωπικού , και η εξασφάλιση οχημάτων και εγκαταστάσεων.

Επίσης κινητοποιούν το εκπαιδευμένο προσωπικό τους που θα αναλάβει την διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας και θα προσλάβει προσωπικό για την εκτέλεση της αποστολής.

Προμήθεια

Τα είδη που αποτελούν την ανθρωπιστική βοήθεια εισέρχονται στην εφοδιαστική αλυσίδα από πολλές πηγές και με πολλές μορφές. Είναι ήδη που είτε έχουν προσφερθεί ως βοήθεια , είτε έχουν αγοραστεί με χρήματα που έχουν προσφερθεί ως βοήθεια. Επίσης είναι ήδη που έχουν ζητηθεί , αλλά και είδη που αυτοί που τα προσέφεραν πιστεύουν πως είναι χρήσιμα (ένα είδος που είναι κατάλληλο αλλά προσφέρεται σε ποσότητες μεγαλύτερες από τις απαιτούμενες δεν είναι χρήσιμο).

Ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός προσπαθεί να προμηθεύεται κατά το δυνατόν τα είδη από την τοπική αγορά. Για τις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό , αλλά κυρίως για είδη που απαιτούνται άμεσα έχει συνάψει ανοικτού τύπου συμβάσεις με επιλεγμένους προμηθευτές με ετήσιους όρους συνεργασίας και τιμολόγησης. Η πρακτική αυτή επιτρέπει να γίνονται οι χρονοβόρες διαδικασίες των διαπραγματεύσεων και της σύναψης σύμβασης σε χρόνο που δεν επηρεάζει την ανάγκη για άμεση ανταπόκριση.

Μεταφορές

Τα μέσα μεταφοράς είναι σημείο κλειδί για την εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Πρακτικά χρησιμοποιείται κάθε διαθέσιμο μέσο , αεροσκάφη στρατιωτικά και εμπορικά, πλοία, φορτηγά , υποδομές εταιρειών 3PL, έως και ζωντανά όπως μουλάρια και γαϊδούρια. Στον τομέα των μεταφορών

μπορούν να δημιουργηθούν bottlenecks όταν οι απαιτήσεις ξεπερνούν τις δυνατότητες των υποδομών. Μετά το τσουνάμι του 2004 ο αριθμός των πτήσεων προς το αεροδρόμιο του Banda Aceh στη νήσο Σουμάτρα της Ινδονησίας πενταπλασιάστηκε. Το αεροδρόμιο μπορούσε να εξυπηρετήσει μόνο δυο αεροπλάνα τη φορά , ένα για προσγείωση και ένα για εκφόρτωση. Καθώς επίσης δεν υπήρχε ικανός αριθμός οχημάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων μεταφοράς τα είδη στοιβάζονταν στον χώρο του αεροδρομίου. Αυτή η κατάσταση δεν επηρεάζει μόνο τις επιχειρήσεις της ανθρωπιστικής βοήθειας αλλά και τις υπόλοιπες δραστηριότητες που υπό κανονικές συνθήκες υποστηρίζονταν από το αεροδρόμιο.

Παρακολούθηση πορείας

Κατα την υλοποίηση της προμήθειας παρακολουθούμε την πορεία της κατα δυο έννοιες: την διαδρομή/ιστορικό μεταφοράς και την γνώση της ακριβούς θέσεως του φορτίου κατα την διαδρομή αυτή. Στην εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας χρησιμότερο είναι το ιστορικό της μεταφοράς, τι υποσχέσεις έχουν δοθεί, τι έχει παραγγελθεί, τι είναι καθ' οδόν και τι έχει φθάσει. Για την παρακολούθηση χρησιμοποιούνται κυρίως λογιστικά φύλλα (αρχεία Excel) , όμως είναι απαραίτητη πληρέστερη πληροφόρηση για τις αναμενόμενες αποστολές, έτσι ώστε να προγραμματίζεται η παραλαβή τους, ο εκτελωνισμός, η διακίνηση και η διανομή τους. Είναι απαραίτητη η εκμετάλλευση ενός λογισμικού προσαρμοσμένου στις ανάγκες της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας, και το ζήτημα αυτό εξετάζεται στο επόμενο κεφάλαιο.

Διαχείριση αποθέματος

Εξαιτίας του επείγοντος χαρακτήρα της απαίτησης και της αδυναμίας των υποδομών να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες , και του πολύ μεγάλου αριθμού των

αποστολέων τα είδη συσσωρεύονται σε πολλά μέρη. Από εκεί και αφού διεκπεραιωθούν οι τελωνειακές διατυπώσεις μεταφέρονται σε κέντρα διανομής. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να γίνουν με ταχύτητα γιατί όσο μένουν τα είδη εκτεθειμένα , τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος κλοπής τους , αλλά και ο κίνδυνος να αλλοιωθούν. Αν συμβεί κάτι τέτοιο απαιτούνται επιπλέον πόροι για την διαλογή και την προώθηση τους με διαδικασίες reverse logistics. Το ίδιο συμβαίνει και με τα μη-χρήσιμα είδη που καταυθάνουν ως βοήθεια.

Την ταχύτερη ανταπόκριση μπορεί να εξυπηρετήσει η δημιουργία αποθέματος σε στρατηγικά επιλεγμένα σημεία (pre-positioning). Είναι πρακτική που ξεκίνησε την δεκαετία του 1960 από τις ένοπλες δυνάμεις των ΗΠΑ. Κριτήριο για την επιλογή των προς προ-τοποθέτηση ειδών ήταν ο βαθμός βεβαιότητας για την αναγκαιότητα τους αλλά και οι πόροι που απαιτούνταν για την μετακίνησή τους. Κινητήρες , κλίνες κινητήρων, εργαλειοθήκες γρύλοι κα ελαστικά είναι μερικά από τα υλικά για τα οποία γίνεται η διαδικασία αυτή. Στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας αυτό μπορεί να εφαρμοστεί είτε για είδη που πρέπει να μεταφερθούν το ταχύτερο στον τόπο της καταστροφής για να διατεθούν στους πληγέντες , είτε για υλικά που η έγκαιρη παρουσία τους εκεί θα βοηθήσει στην γρήγορη ανάπτυξη υποδομών για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Τέτοια είδη μπορεί να είναι φάρμακα και ιατρικός εξοπλισμός, ξηρά τροφή, εργαλεία, εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών, εξοπλισμός για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος , σκηνές και φύλλα πλαστικού για την κατασκευή καταλύμματος. Τα είδη αυτά μπορούν να είναι τοποθετημένα σε εφοδιαστικά κέντρα σε στρατηγικά επιλεγμένες τοποθεσίες. Στα πλαίσια του WFP ο ΟΗΕ έχει προχωρήσει στην δημιουργία των UN Humanitarian Response Depot (UNHRD) των οποίων η τοποθεσία έχει επιλεγεί με γνώμονα την εκδήλωση καταστροφών στην περιοχή, και την εγγύτητα τους σε αεροδρόμια, λιμάνια και μεγάλες οδικές αρτηρίες. Το εφοδιαστικό κέντρο του Brindisi (Ιταλία)

μάλιστα έχει πιστοποιηθεί ως Center of Excellence in for training in Logistics. Τα UNHRD είναι δυο κατηγοριών, αυτά που χρησιμοποιούνται μόνο ως αποθηκευτικοί χώροι και αυτά που χρησιμοποιούνται και ως κέντρα διακίνησης, εκπαίδευσης και διεκπαιρέωσης τελωνειακών διαδικασιών.

Αντι δωρεάς χρημάτων ή ειδών σε συνεργασία με τον εμπορικό τομέα τέτοια αποθέματα μπορούν να τηρούνται από στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων έτοιμα προς αποδέσμευση.

Πρωθημένα σημεία παράδοσης

Στην διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται ως “last mile”. Είναι το τελευταίο σκέλος της διανομής . Συνήθως υπάρχουν αποθηκευτικοί χώροι κόντα στους καταυλισμούς από όπου καθημερινά αποδεσμεύονται τα είδη προς διάθεση στους πληγέντες. Εδώ πρέπει το προσωπικό να είναι σίγουρο ότι τα παρέχει σε αυτούς που πραγματικά τα χρειάζονται. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με την χρήση κάποιου είδους ταυτότητας , ή με την χορήγηση των ειδών στις γυναίκες για να τα διαθέσουν στις οικογένειες τους. Είναι επίσης το σημείο από όπου ξεκινά η ροή της πληροφορίας προς την πηγή των ειδών. Τα στοιχεία είναι δύσκολο να συγκεντρωθούν λόγω των συνθηκών , της διαφορετικής γλώσσας και των διαφορετικών προτεραιοτήτων των πληγέντων, αυτές οι πληροφορίες όμως είναι χρήσιμες για την αξιολόγηση της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Αξιολόγηση απόδοσης

Η αξιολόγηση της απόδοσης της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας συμβάλλει στην βελτίωσή της μέσα από τα συμπεράσματα που εξάγονται. Επίσης επιδρά στην φήμη των φορέων της ανθρωπιστικής βοήθειας και κατά συνέπεια επηρεάζει την ικανότητα τους να συγκεντρώνουν δωρεές.

Η αδυναμία των φορέων να συγκεντρώσουν τα απαιτούμενα στοιχεία σχετίζεται με :

- την έλλειψη κεντρικής διαχείρισης των δεδομένων
- τις περιορισμένες υποδομές πληροφορικής και της έλλειψης χρηματοδότησης για την ανάπτυξη τους
- το ασταθές περιβάλλον όπου διεξάγονται οι επιχειρήσεις της ανθρωπιστικής βοήθειας
- τις ελλείψεις σε προσωπικό
- την συγκέντρωση της προσοχής αποκλειστικά σε άμεσους στόχους όπως η ανακούφιση των πληγέντων

Στην αξιολόγηση της απόδοσης μπορούν να αξιοποιηθούν τόσο οι πληροφορίες που προέρχονται από τους ίδιους τους πληγέντες , αλλά και να χρησιμοποιηθούν πρακτικές αξιολόγησης από τον στρατό και τον εμπορικό κόσμο(πχ Balance Scorecard , Supply Chain Operations Reference Model- SCOR Model).

Ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός χρησιμοποιεί ένα πλαίσιο που παρακολουθεί τέσσερις δείκτες απόδοσης:

- Κάλυψη των αιτήσεων: (είδη που υποσχέθηκαν οι δωρητές/συνολικά απαιτούμενα είδη), και (είδη που παραδόθηκαν/συνολικά απαιτούμενα είδη)
- Οικονομική αποδοτικότητα: [(δωρεές-προϋπολογισμός)/προϋπολογισμός] , (χρήματα που ξοδεύτηκαν- προϋπολογισμό) και (συνολικό κόστος μεταφοράς/συνολικό κόστος προϊόντων)
- Χρόνος από την δέσμευση για δωρεά ως την παράδοση στους πληγέντες
- Ακρίβεια της εκτίμησης: (αναθεωρημένος επιχειρησιακός προϋπολογισμός/ αρχικός επιχειρησιακός προϋπολογισμός)

2.5 Σημεία που πάσχει η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας

Τα σημεία που χρήζει βελτίωσης η ανθρωπιστική βοήθεια είναι τα:

- η αναγνώριση της συμβολής της εφοδιαστικής αλυσίδας στην επιτυχή διεξαγωγή των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας

Όπως έχει συμβεί και σε άλλους τομείς δίνεται σημασία στις δραστηριότητες της πρώτης γραμμής. Η έκταση και η πολυπλοκότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας δημιουργούν δυσκολία κατανόησης της σημασίας της, θεωρώντας τελικά την υποστήριξη της πρώτης γραμμής διαδικασία που θα έπρεπε να είναι αυτονόητη και αυτόματη. Επίσης συχνά η χρηματοδότηση της εφοδιαστικής υποστήριξης υπάγεται στα διοικητικά έξοδα. Αυτή η αντιμετώπιση δυσκολεύει την εξεύρεση χρηματοδότησης για την ανάπτυξη και εξέλιξη της εφοδιαστικής αλυσίδας, στενεύοντας έτσι και τα περιθώρια ανάπτυξης των διαδικασιών της πρώτης γραμμής.

- η στελέχωση της εφοδιαστικής αλυσίδας με εκπαιδευμένο προσωπικό.

Το προσωπικό που επιθυμεί να εργαστεί στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας έχει κίνητρα που σχετίζονται με την επιθυμία της προσφοράς στον συνάνθρωπο, έτσι τα γνωστικά τους πεδία διαφέρουν τόσο μεταξύ τους, όσο και με αυτά που απαιτούνται για την διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας. Μάλιστα όσο πιο κοντά φτάνουμε στον τόπο της καταστροφής, τόσο μεγαλύτερες είναι οι ελλείψεις σε εκπαιδευμένο προσωπικό

- η μη αξιοποίηση της τεχνολογίας

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων που δραστηριοποιείται στο πεδίο της παροχής της βοήθειας στους πληγέντες λειτουργεί είτε χειρογραφικά, είτε χρησιμοποιώντας λογιστικά φύλλα (αρχεία Excel)

- η μη μετατροπή της εμπειρίας σε ακαδημαϊκή γνώση

Στην πλειοψηφία του το προσωπικό που επιστρέφει από μια αποστολή , φεύγει για την επόμενη χωρίς να του δίνεται ο χρόνος να ταξινομήσει τις γνώσεις και τις εμπειρίες του. Επίσης το προσωπικό που απασχολείται στις επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας αλλάζει κάθε χρόνο κατά 80% !

- η συνεργασία με άλλους φορείς

Η έλλειψη αυτή της συνεργασίας μπορεί να αποδοθεί στον άτυπο ανταγωνισμό μεταξύ των οργανισμών και φορέων που δραστηριοποιούνται στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Για αρχή στοχεύουν στο ίδιο κοινό για την χρηματοδότηση τους με δωρέες. Επίσης όταν φθάσουν στον τόπο της καταστροφής στοχεύουν στην εξασφάλιση των -ελάχιστων συνήθως- διαθέσιμων πόρων της περιοχής. Όταν αυτό για παράδειγμα συμβαίνει για την εξασφάλιση φορτηγών για την μεταφορά των ειδών έχει σαν αποτέλεσμα την άνοδο των τιμών μίσθωσης. Έτσι μέρος της χρηματοδότησης που τόσο δύσκολα έχουν εξασφαλίσει καταλήγει στην προσπάθεια για πλειοδοσία , αντι να καταλήγει στους πληγέντες.

Η συνεργασία με άλλους φορείς μπορεί να εξοικονομήσει χρήματα για όλους μέσα από τον εξορθολογισμό των δαπανών. Δεν χρειάζεται να δημιουργεί κάθε φορά ο φορέας το δικό του δίκτυο διανομής και υποστήριξης της παροχής βοήθειας. Εφόσον ο στόχος τους είναι κοινός , όλοι μπορούν να βγουν κερδισμένοι από τις συνεργασίες, και πρώτοι από όλους οι πληγέντες.

Κεφάλαιο 3

Τα Πληροφοριακά Συστήματα στις επιχειρήσεις της Ανθρωπιστικής Βοήθειας

“Οι επικοινωνίες κυριαρχούν στον πόλεμο, με μια ευρύτερη θεώρηση, είναι το πιο σημαντικό στοιχείο στην στρατηγική, πολιτική ή στρατιωτική ”

Ναύαρχος Α.Τ. Μείχαν

Τα προβλήματα της Ανατολής(1900)

3.1 Η εξέλιξη της τεχνολογίας και η ενσωμάτωση της στην αντιμετώπιση καταστροφών.

Από τα προηγούμενα κεφάλια έχει γίνει κατανοητό πόσο μπορεί να αυξηθεί η απόδοση και η αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας όταν αυτές υποστηριχθούν από ένα -αντάξιο των απαιτήσεων- πληροφοριακό σύστημα. Ειδικά στις περιπτώσεις όπου ο χρόνος λειτουργεί αποκλειστικά εις βάρος μας η έγκαιρη , ακριβής και χρήσιμη πληροφόρηση θα κρίνει την επιτυχία των επιχειρήσεων. Στην διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας αυτό σημαίνει ακριβής πληροφόρηση και βοήθεια γστον προγραμματισμό των αναμενομένων παραλαβών, την μεταφορά και την αποθήκευση τους, την

δρομολόγηση της διανομής τους, την παρακολούθηση του στόλου των διαθέσιμων οχημάτων και της κατόγκον πληρότητας τους, την δυνατότητα να εξυπηρετήσουμε ή να εξυπηρετηθούμε από τις δραστηριότητες ενός άλλου φορέα παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, κάτι που προϋποθέτει πως τα πληροφοριακά μας συστήματα είναι συμβατά μεταξύ τους και μπορούν να ανταλλάσουν δεδομένα.

Η αξιοποίηση της τεχνολογίας σήμερα από την εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής οήθειας δεν έχει φτάσει στο επίπεδο να ικανοποιεί όλες τις ανωτέρω απαιτήσεις, σίγουρα όμως έχει προχωρήσει πολύ από την δεκαετία του 1980.

Τότε οι δυνατότητες και το κόστος απόκτησης των μικροεπεξεργαστών δεν επέτρεπε περισσότερα από την δημιουργία βάσεων δεδομένων και λογιστικών φύλλων που υπολόγιζαν απαιτήσεις σε φαγητό. Στο MIT δημιουργείται ένα από τα πρώτα λογισμικά σχεδίασης εκκένωσης.

Την ίδια εποχή αναπτύσσεται ο ραδιο-ερασιτεχνισμός, στην ψηφιακή του μορφή. Αυτό επιτρέπει τη δημιουργία ασύρματων δικτύων, τα οποία χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα για την ανταλλαγή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας από σκάφη εν πλω. Οι δυνατότητες ανταλλαγής δεδομένων που έχουν τα συστήματα αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν στις επιχειρήσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, όπως συνέβει στη Νέα Ορλεάνη μετά την καταστροφή από τον Τυφώνα Κατρίνα.

Την δεκαετία του 1990 οι υπολογιστές μικραίνουν σε μέγεθος και η υπολογιστική τους ισχύ αυξάνεται. Το WFP αναπτύσσει το Food Aid Information System και ο Παναμερικανικός Οργανισμός Υγείας (PAHO) το SUMA, η χρήση του fax όμως θα αποτελέσει καινοτομία, καθώς τα έγγραφα διακινούνται γρήγορα, εύκολα, φθηνά και αξιόπιστα. Προς το τέλος της δεκαετίας η εξάπλωση του διαδικτύου είναι επανάσταση για τις τηλεπικοινωνίες και δημιουργούνται οι πρώτες λίστες ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

Σήμερα η κοινώς διαθέσιμη τεχνολογία προσφέρει επιλογές που ήταν στην σφαίρα της επιστημονικής φαντασίας λίγα χρόνια πριν. Τα δορυφορικά συστήματα εντοπισμού θέσης (GPS και Galileo) δίνουν λύση στην πλοήγηση , αλλά οι δορυφόροι προσφέρουν και άλλες λύσεις επικοινωνίας όπως το δορυφορικό τηλέφωνο και η δορυφορική πρόσβαση στο διαδίκτυο. Με τέτοιο εξοπλισμό ξεπερνώνται τα προβλήματα που προκύπτουν μετά από την εκδήλωση της καταστροφής και τις ζημιές των υποδομών επικοινωνίας.

Το Network relief Kit (NRK) , για παράδειγμα, σε συσκευασία ανάλογη με ένα σακίδιο πλάτης περιέχει φορητό υπολογιστή με δορυφορική πρόσβαση στο διαδίκτυο (download στα 492kbps και upload στα 256kbps), τηλέφωνο, μπαταρία για 8 ώρες και φορτιστή που τροφοδοτείται με ηλιακή ενέργεια. Με κόστος κτήσης \$3500 και χρέωση \$1 ανα λεπτό , και \$3-\$6 ανα MB δεδομένων δεν είναι φθηνό , μπορεί να δώσει λύσεις όμως σε περιοχές όπου δεν υπάρχει ούτε αναλογικό τηλέφωνο.

Υψηλής τεχνολογίας δυνατότητες προσφέρει και η κινητή τηλεφωνία. Οι κατεστραμμένες υποδομές μπορούν να αποκαταθούν προσωρινά με φορητές κεραίες, ενώ τα smartphones έχουν δυνατότητες που θα ζήλευαν και οι φορητοί υπολογιστές 5 χρόνια πριν. Ακόμη και η επικοινωνία με ασυρμάτους προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες σήμερα, ίσως όχι τόσο στα VHF, στα HF όμως μπορεί να συνδεθεί με το δίκτυο της τηλεφωνίας, να αποστείλει fax ακόμη και να μεταφέρει δεδομένα μέσω FTP.

3.2 Ιστότοποι για την ανταλλαγή δεδομένων

Με την ταχεία ανάπτυξη του διαδικτύου έχουν δημιουργηθεί ιστότοποι για

την κοινοποίηση και την ανταλλαγή εμπειριών και δεδομένων. Αναφορές, πληροφορίες για ζημιές στις υποδομές, αναφορές καιρού, επισημάνσεις κινδύνων και εκκλήσεις για παροχή βοήθειας είναι μερικά μόνο από τα στοιχεία που διακινούνται από τους ιστότοπους αυτούς. Μερικοί από αυτούς είναι οι ακόλουθοι:

Relief Web(www.reliefweb.int)

Δημιουργήθηκε το 1996 από το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων του ΟΗΕ (OCHA) και περιέχει πληροφορίες από τις υπηρεσίες του ΟΗΕ, ΜΚΟ, κυβερνήσεις και τον τύπο. Είναι ένα εργαλείο που επιτρέπει στην ανθρωπιστική κοινότητα στην αποδοτική παράδοση της βοήθειας, στην προετοιμασία και τις εργασίες αποτροπής.

AlertNet(www.alertnet.org)

Δημιουργήθηκε το 1997 από το Ίδρυμα Reuters με σκοπό να προσφέρει ειδήσεις, επικοινωνία και υπηρεσίες logistics. Χωρίζεται σε δυο τμήματα, ένα διαθέσιμο στο ευρύ κοινό, και ένα διαθέσιμο μόνο σε συνδρομητές όπου ανταλλάσσονται επαγγελματικές εμπειρίες και πληροφορίες

United Nations Joint Logistics Center(www.unjlc.org)

Η σύλληψη για την δημιουργία του ροπέκυψε κατά την κρίση στο Ζαΐρ το 1996, όπου απιτήθηκε εκτενής συντονισμός και συνεκμετάλλευση των οχημάτων από UNHCR, WFP και UNICEF. Στόχος του ο συντονισμός των δυνατοτήτων των φορέων και των υπηρεσιών της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Southern Africa Humanitarian Information Network(www.sahims.net)

Έχει στόχο την βελτίωση της γνωστικής βάσης των επιχειρήσεων

ανθρωπιστικής βοήθειας στην περιοχή μέσα από την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εμπλεκόμενων.

[Aid Workers Network\(www.aidworkers.net\)](http://www.aidworkers.net)

Δικτυώνει το προσωπικό που εργάζεται για την ανακούφιση των πληγέντων με αυτό που εργάζεται για την ανάπτυξη της περιοχής έτσι ώστε να ανταλλάσουν ιδέες και πρακτικές.

[World Food Programme Vulnerability Analysis and Mapping\(vam.wfp.org\)](http://vam.wfp.org)

Είναι ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης το οποίο υποστηρίζει την σχεδίαση, την εκτίμηση της κατάστασης και τις δραστηριότητες ανάπτυξης του WFP.

3.3 Λογισμικό που υποστηρίζει την εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας

Ένα πληροφοριακό σύστημα που θα υποστηρίζει την εφοδιαστική αλυσίδα φαντάζει ως αυτονόητη απαίτηση , και δημιουργεί ερωτηματικά για το πως είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται με επιτυχία (;) τα λογιστικά φύλλα του Microsoft Excel. Μια απάντηση θα μπορούσε να είναι πως οι απαιτήσεις για παροχή βοήθειας έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, και καθώς αυτές θα συνεχίσουν να αυξάνονται στο άμεσο μέλλον είναι επιτακτική η ανάγκη για την ανάπτυξη ενός λογισμικού προσαρμοσμένου στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της εφοδιαστικής αλυσίδας της ανθρωπιστικής βοήθειας. Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται τα δυνατά σημεία και οι αδυναμίες λογισμικού που έχει χρησιμοποιηθεί ή ακόμη χρησιμοποιείται και

Λογισμικό (Χρήστης)	Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
SUMA (PAHO)	-Ανεξάρτητες εκδόχες (κεντρική, υποσχέσεις, απόθεμα) -Πολύ καλή κάλυψη των διεργασιών	-Σχεδίαση -Ροή εργασιών
Microsoft - FACTS (Save the Children/ Mercy Corps)	-Προσανατολισμός εργασιών -Καλή κάλυψη των διεργασιών -Κατάλληλο για παρακολούθηση φαγωσίμων ειδών	-Διαχείριση διοικητικής μέριμνας -Ροή εργασιών
Commodity Tracking Systems CTS2000 (World Vision)	-Μεγάλος αριθμός αναφορών -Καλή κάλυψη των διεργασιών	-Διαχείριση διοικητικής μέριμνας -Ροή εργασιών
CTS (Save the children)	-Απλότητα	-Σχεδίαση -Προμήθειες -Αναφορές αναγκών -Διαχείριση διοικητικής μέριμνας -Ανεπαρκής κάλυψη των διεργασιών
Purchase Plus PALMAS (Oxfam/IRC)	-Μητρώο RFQ -Αρχείο υλικών και συλλογών υλικών	-Σχεδίαση -Διοικητική μέριμνα και παρακολούθηση πορείας -Δεν εστιάζει καθόλου στις ανάγκες των ανθρωπιστικών οργανισμών
Log 6.5 (Medecins Sans Frontiers)	-Διαμόρφωση αναφορών -Προσανατολισμός εργασιών -Κατηγορίες standard & non- stan dard υλικών -Καλή κάλυψη των διεργασιών Υποστηρίζει την τοπική προμήθεια	-Διαδικασία εγκατάστασης -Σχεδίαση -Βοήθεια προς τον χρήστη
Humanitarian Logistics Software (Fritz Institute/ IFRC)	-Συνδυάζει κινητοποίηση, προμήθειες , παρακολούθηση πορείας και αναφορές -Καλή εμφάνιση προς τον χρήστη και λειτουργικότητα	-Απαιτεί σημαντική επένδυση και εφαρμογή -Δεν παρακολουθεί τις ζημιές/ απώλειες

Πίνακας 2. Συγκριτική παρουσίαση λογισμικού που χρησιμοποιείται στην ανθρωπιστική βοήθεια(πηγή: W.Lee , 2004)

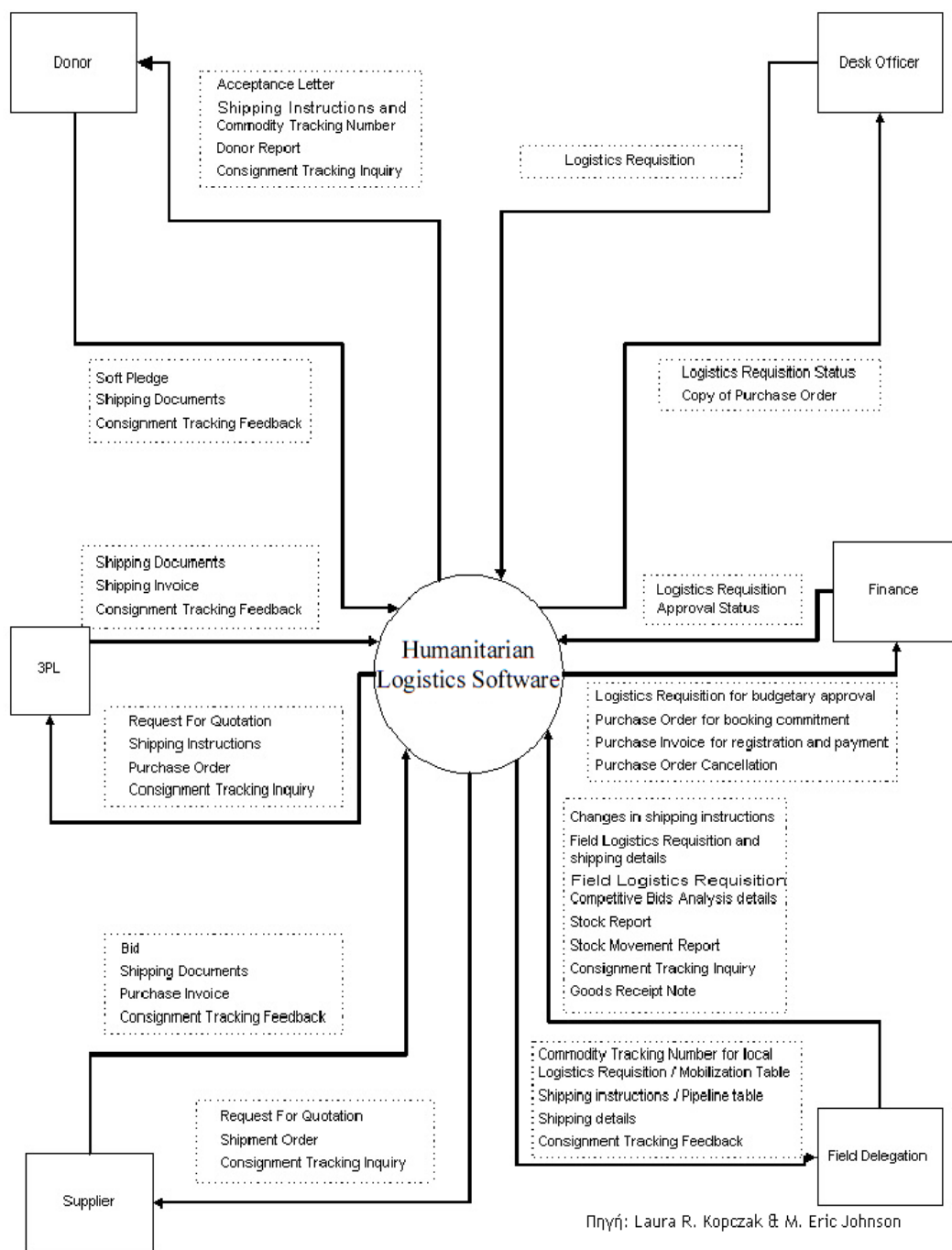
συγκρίνεται με το λογισμικό HLS που ανέπτυξε το Fritz Institute και χρησιμοποιείται από τον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό.

Η ανάπτυξη του ξεκίνησε το 2001 και για οκτώ μήνες μελετήθηκε πως ένα πληροφοριακό σύστημα θα μπορούσε να βελτιώσει την εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Για τον λόγο αυτό έγιναν συναντήσεις με τους τομείς της σχεδίασης επιχειρήσεων, αναφοράς δωρεών, συντονισμού και διαχείρισης καταστροφών, διοικητικής μέριμνας και κινητοποίησης πόρων και του χρηματοοικονομικού.

Οι συναντήσεις-συνεντεύξεις αυτές έδειξαν ότι περίμεναν από ένα πληροφοριακό σύστημα να βοηθήσει την εφοδιαστική αλυσίδα να επιχειρεί έγκαιρα και με λιγότερο κόστος. Περίμεναν από το HLS να γίνει πηγή συσσωρευμένης γνώσης και να λύσει τα χέρια του προσωπικού, επιτρέποντας του να εστιάσει στην διαδικασία λήψης απόφασης αντί της συγκέντρωσης πληροφοριών. Επίσης ήθελαν να έχουν την δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν στοιχεία από επιδόσεις των προμηθευτών και την κίνηση των δωρητών στο παρελθόν, έτσι ώστε να μειωθεί το κόστος και να αυξηθεί η ικανότητα για ανταπόκριση. Προτάθηκε επίσης να δίνει το HLS στους δωρητές την ικανότητα να παρακολουθούν μέσω του διαδικτύου την θέση σε πραγματικό χρόνο των ειδών που δώρισαν, και σημαντικότερα να μπορούν να παρακολουθούν τι δεσμεύσεις για παροχή βοήθειας έχουν γίνει, να τις συγκρίνουν με τις απαιτήσεις και να κάνουν προσφορές αναλόγως. Η δυνατότητα αυτή έχει μεγαλύτερη σημασία τις πρώτες 48 ώρες από την εκδήλωση της κρίσης. Περίμεναν από το HLS να επιβάλει τυποποιημένες διαδικασίες που θα οδηγούσαν σε δίκαιες και καθαρές συναλλαγές. Προσδοκούσαν πως το HLS θα έδινε την δυνατότητα να γίνεται η διαδικασία της προμήθειας από το πεδίο των επιχειρήσεων όπου η πληροφορία είναι αφιλτράριστη. Τέλος ήθελαν ένα πληροφοριακό σύστημα

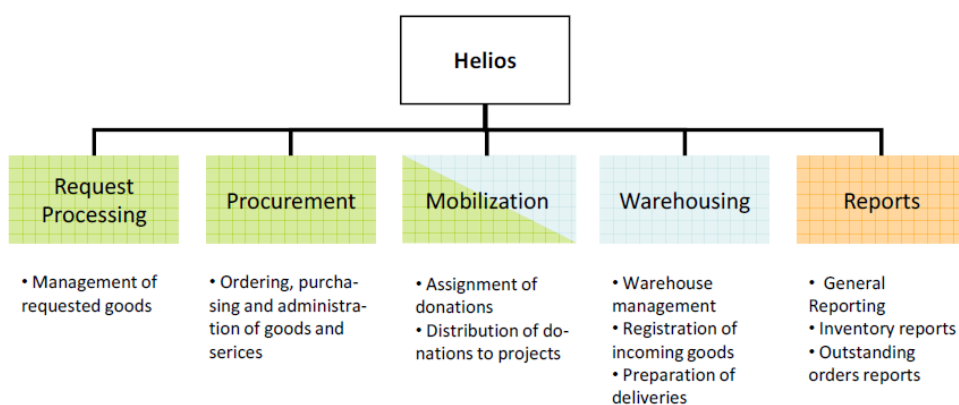
που να επιτρέπει την ορατότητα σε ολόκληρο το μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Σχήμα 11. Ροές δεδομένων στο λογισμικό HLS

Το HLS αποτελείται από τέσσερα στοιχεία (modules): το γενικό που υποστηρίζει το “στήσιμο” των επιχειρήσεων και τον καθορισμό των προδιαγραφών

των προς διάθεση ειδών , το στοιχείο κινητοποίησης το οποίο υποστηρίζει την επιλογή των ειδών προς διάθεση με γνώμονα τις αιτήσεις και τις πληροφορίες από το πεδίο, το στοιχείο της προμήθειας που υποστηρίζει τα RFQ(Request for Quotation) , παρακολουθεί και συγκρίνει και αναλύει προσφορές , παρακολουθεί παραλαβές από ρπομηθευτές και τιμολόγια και τέλος το logistics tracking module το οποίο παρακολουθεί την πορεία των ειδών μέχρι αυτά να παραδοθούν στους πληγέντες. Οι ροές των δεδομένων στο HLS παρουσιάζονται στο σχήμα 11.

Σχήμα 12. Τα χαρακτηριστικά του πληροφοριακού συστήματος HELIOS

Τον Οκτώβριο του 2008 παρουσιάστηκε η εξέλιξη του HLS , το λογισμικό HELIOS το οποίο έχει -σύμφωνα με τους δημιουργούς του- τα εξής μοναδικά χαρακτηριστικά: είναι πλήρως λειτουργικό τόσο online όσο και offline, μπορεί να εστιάζει τόσο στην προοπτική του πεδίου όσο και σε αυτή του επιτελείου, είναι ευέλικτο(αφού επιτρέπει στον χρήστη να διαλέξει ποιο στοιχείο του θα θέσει σε ισχύ) και τέλος μπορεί να διαχειριστεί την εφοδιαστική αλυσίδα τόσο σε συνθήκες καταστροφής όσο και σε συνθήκες σταθερότητας. Τα χαρακτηριστικά του πληροφοριακού συστήματος HELIOS παρουσιάζονται στο σχήμα 12 (πηγή: Alexander F. Blecken & Bernd Hellingrath).

3.4 Η προοπτική του ebxml

Το τοπίο στον κόσμο των εμπορικών επιχειρήσεων αλλάζει καθημερινά και με την ανάπτυξη του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού εμπορίου. Καθώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών αυτών είναι b2b (business to business) δημιουργείται η ανάγκη για τυποποίηση των διαδικασιών και την εφαρμογή ενός πλαισίου που θα επιτρέπει στα πληροφοριακά συστήματα να επικοινωνούν μεταξύ τους. Το ebxml (electronic business extensible markup language) είναι ένα σετ τέτοιων εργαλείων.

Από την δεκαετία του 1960 ξεκίνησε η ανάπτυξη εργαλείων για την εκμετάλλευση των ηλεκτρονικών δεδομένων των εμπορικών επιχειρήσεων. Το EDI είναι ένα τέτοιο εργαλείο που σχεδιάστηκε για την μετάδοση ηλεκτρονικών δεδομένων μεταξύ εμπορικών εταιρών. Ο αποστολέας δομεί τα δεδομένα χρησιμοποιώντας το δικό του πληροφοριακό σύστημα. Τέτοια δεδομένα μπορεί να αφορούν σε εντολές αγοράς, τιμολόγια ή στοιχεία φορτωτικής. Τα δεδομένα διέρχονται από έναν “μεταφραστή” και μετατρέπονται σε δεδομένα EDI και έτσι μεταδίδονται εντός του δικτύου μεταφοράς. Στην άλλη άκρη της γραμμής τα υποδέχεται ένας άλλος “μεταφραστής” ο οποίος τα μετατρέπει σε δεδομένα συμβατά με το πληροφοριακό σύστημα του αποδέκτη. Έτσι το χαρακτηριστικό του EDI είναι πως είναι ανεξάρτητο από τα πληροφοριακά συστήματα των εταιρών και αλληλεπιδρά με αυτά χωρίς να περιορίζεται από τις διαφορές του εξοπλισμού ανάμεσα σε δυο εταιρους.

Το EDI ήταν ακριβό και χρονοβόρο στο να συντονιστούν τα πληροφοριακά συστήματα μεταξύ τους, ενώ πλέον είχε προκύψει η εμφάνιση του διαδικτύου , αλλάζοντας τις επικοινωνίες.

Το ebxml ανακοινώθηκε τον Σεπτέμβριο του 1999 από τον OASIS

(Organization for the Advancement of Structured Information Standards) και το UN/CEFACT (United Nations Center For Trade Facilitation and Electronic Business).

Βασίζεται στην σύνταξη και την σημαντική του EDI και έχει ως αποστολή: “να παρέχει μια ανοικτή υποδομή βασισμένη στην γλώσσα XML , δίνοντας την δυνατότητα για παγκόσμια χρήση των πληροφοριών του ηλεκτρονικού εμπορίου με έναν τρόπο διαλειτουργικό, ασφαλή και συνεπή για όλες τις πλευρές ”. Μέσω του ebxml μικρές και μεσαίες εμπορικές επιχειρήσεις μπορούν να εμπλακούν στο b2b ηλεκτρονικό εμπόριο.

Στην εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας αυτό σημαίνει πως λύνονται προβλήματα και δημιουργούνται νέες ευκαιρίες. Με την εφαρμογή του ebxml δεδομένα που μεταδίδονται με ασυρμάτους HF θα μπορούν να αλληλεπιδρούν με δεδομένα που μεταδίδονται από δορυφορικά τηλέφωνα και να ενημερώνουν τις βάσεις δεδομένων των πληροφοριακών συστημάτων των φορέων της ανθρωπιστικής βοήθειας. Αυτές οι βάσεις δεδομένων θα μπορούν να ανταλλάσσουν στοιχεία, να κάνουν παραγγελίες , να οργανώνουν συνδυασμένες μεταφορές και να διαχειρίζονται αποθέματα που βρίσκονται δίπλα στους καταυλισμούς των πληγέντων ή στην αποθήκη του δωρητή, έτοιμα προς αποδέσμευση και συσκευασμένα με τις προδιαγραφές του φορέα που θα τα παραλάβει και θα αναλάβει την μεταφορά τους στον τόπο της καταστροφής.

Η εφαρμογή του ebxml στην εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω έρευνας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Συμπέρασμα

Η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας έχει ανάγκη από ένα πληροφοριακό σύστημα προσαρμοσμένο στις ανάγκες της. Ένα τέτοιο πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να είναι σε θέση να διαχειρίζεται πληροφορίες που προέρχονται από πολλές πηγές, να τις ταξινομεί και να τις προωθεί σε εκείνους που πρέπει να τις αξιοποιήσουν.

Ένα πληροφοριακό σύστημα μπορεί να βοηθήσει στην βελτίωση των σημείων που πάσχει η εφοδιαστική αλυσίδα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Συμβάλλοντας στο να γίνει αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, οδηγεί στην αναγνώριση της συμβολής της στις επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας. Η ανάπτυξη ενός σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος είναι αξιοποίηση της τεχνολογίας, ενώ τα στοιχεία που μπορεί να συλλέγει είναι δυνατόν να αποτελέσουν στοιχεία για έρευνα και να “μετατραπούν”, σε ακαδημαϊκή γνώση. Μπορεί επίσης το πληροφοριακό σύστημα να βοηθήσει στην μετατροπή του ατύπου ανταγωνισμού ανάμεσα στους φορείς και τους οργανισμούς ανθρωπιστικής βοήθειας, σε συνεργασία, και αυτό μπορεί να το κάνει συμβάλλοντας στην ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ τους, οδηγώντας έτσι στην βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων προς όφελος των πληγέντων.

Με την χρήση ebxml, το πεδίο δράσης του πληροφοριακού συστήματος επεκτείνεται κατα πολύ, καθώς είναι δυνατή η αξιοποίηση φορητού εξοπλισμού διαφόρων τύπων, από ασυρμάτους και smartphones έως προσωπικούς υπολογιστές laptop και netbook. Επίσης οι πληροφορίες μπορούν να μοιραστούν σε οποιονδήποτε έχει την δυνατότητα να τις διαβάσει σε ebxml.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Βιβλιογραφία

Lieutenant Jason L. Bammel(USN), Captain William K. Rodman(USAF), Humanitarian Logistics Handbook, Air Force Journal of Logistics, Volume XXX, Number 4/Volume XXXI Number 1

The Informal Taskforce on climate change of the Inter-Agency Standing Committee and the International Strategy for Disaster Reduction, Disaster Risk Reduction Strategies and Risk Management Practices: Critical Elements for Adaptation to Climate Change , Submission to the UNFCCC Adhoc Working Group on Long Term Cooperative Action , Nov 2008

ABC of Conflict and Disaster , Series of 12 articles, BMJ 2005
Jeremy Shoham , Assessing the impact of humanitarian assistance- A review of methods in the food and nutrition sector , A background paper for HPG Research 17 , Overseas Development Institute

Michael N. Schmitt , George C. Marshall , Asymmetrical Warfare and International Humanitarian Law , European Center for Security Studies, Garmisch-Partenkirchen

Michael Barnett , Humanitarianism Transformed , Hubert Humphrey School of Public Affairs , University of Minnesota

Causing Hunger an overview of the food crisis in Africa, Oxfam Briefing Paper, July 2006

The UN Central Emergency Response Fund one year on, Oxfam Briefing Paper, March 2007

Valrie Firon , Five years of illegality. Time to dismantle the Wall and respect the rights of Palestinians , Oxfam International July 2009

From Weather Alert to Climate Alarm, Oxfam Briefing Paper, November 2007

Professor Diana Liverman Suffering the Science Climate change, people, and poverty , Oxfam International 2009

Fatma Denton , Climate change vulnerability, impacts, and adaptation: why does gender matter? , Gender and Development Vol. 10, No. 2, July 2002

Kenji Urata , CRITICISM OF “HUMANITARIAN INTERVENTION”:The Perspective of the Japanese Constitution

Frequently Asked Questions on International Humanitarian, Human Rights and Refugee Law in the context of armed conflict , IFRC , Inter-Agency Standing Committee , Task Force on Humanitarian Action and Human Rights 2004
Shamanthy Ganeshan & Wayne Diamond , Forecasting the numbers of people affected annually by natural disasters up to 2015 , Oxfam GB April 2009
An end to forgotten emergencies? , Oxfam Briefing , May 2000

The Gaza Strip: A Humanitarian Implosion , The coalition responsible for this report is comprised of Amnesty International UK, CARE International UK, Christian Aid,

CAFOD, Medecins du Monde UK, Oxfam, Save the Children UK and Trocaire. Impact Measurement and Accountability in Emergencies , The Good Enough Guide Emergency Capacity Building Project , First published by Oxfam GB for the Emergency Capacity Building Project in 2007 , ©World Vision International, for the Emergency Capacity Building Project 2007

Fiona Terry, The Paradoxes of Humanitarian Aid, Agenda, Volume 5, Number 2, 1998

Nicolas de Torrente , Humanitarian Action Under Attack: Reflections on the Iraq War , Harvard Human Rights Journal

Submission by the World Health Organization, Protecting the health of vulnerable people from the humanitarian consequences of climate change and climate related disasters, 6th session of the Ad Hoc Working Group on Long-Term Cooperative Action under the Convention (AWG-LCA 6). Bonn, June 1-12, 2009

In Search of Shelter: Mapping the Effects of Climate Change on Human Migration and Displacement, Paper submitted to the UNFCCC for the 6th session of the Ad Hoc Working Group on Long-Term Cooperative Action under the Convention (AWG-LCA 6) from 1 until 12 June in Bonn by the United Nations University (UNU) and the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 2 June 2009

Chris Roche , Impact assessment: seeing the wood and the trees , Development in Practice, Volume 10, Numbers 3 & 4, August 2000

Karen Proudlock and Ben Ramalingam with Peta Sandison, Improving humanitarian impact assessment: bridging theory and practice , ALNAP Review of Humanitarian Action

Women's rights in humanitarian work, A newsletter on gender for Oxfam GB staff and partners, May 2007

Charles-Antoine Hofmann, Les Roberts, Jeremy Shoham and Paul Harvey, Measuring the impact of humanitarian aid - A review of current practice , Overseas Development Institute, HPG Report 17, June 2004

Humanitarian Aid - A new Political and Military Tool? , Current Affairs 24.07.2003

The Humanitarian Impact of the West Bank Barrier on Palestinian Communities , A report to the Humanitarian Emergency Policy Group (HEPG), compiled by the United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) and the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA) in the occupied Palestinian territory , March 2005

Oxfam International Policy Compendium Note on Humanitarian Co-ordination, December 2006

Cedric Thornberry , Peacekeepers, Humanitarian Aid, and Civil Conflicts , This article appeared in Jim Whitman and David Pocock (Eds) After Rwanda: The Coordination of United Nations Humanitarian Assistance , Macmillan 1996

Mohammed Haneef Atmar , Politicisation of Humanitarian Aid and its Consequences

for Afghans , Politics & Humanitarian Aid; Debates, Dilemmas & Dissension Conference London, 1 February 2001

Hugo Slim, Andrew Bonwick , Protection - An ALNAP guide for humanitarian agencies

Re-thinking the Impact of Humanitarian Aid: Background Paper for the 24th ALNAP Biannual

The Right to Survive in a Changing Climate , Oxfam background paper

Climate Change, Migration and Displacement: Who will be affected? , Working paper submitted by the informal group on Migration/ Displacement and Climate Change of the IASC - 31 October 2008

Addressing the Humanitarian Challenges of Climate Change: Regional and National Perspectives - Preliminary Findings from the IASC Regional and National Level Consultations, WFP, IFRC , OCHA

The Role of Local Institutions in Reducing Vulnerability to Recurrent Natural Disasters and in Sustainable Livelihoods Development, Consolidated report on case studies and workshop findings and recommendations, Food and Agriculture Organization of the United Nations

The state of humanitarian aid , Development Information Update , Number 3 , First quarter 2000

Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα , Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, 10 Δεκεμβρίου 1948

Peter Walker, Victims of natural disaster and the right to humanitarian assistance: a practitioner's view, International Review of the Red Cross no 325 , 1998

What is International Humanitarian Law? , Advisory service on international humanitarian law, ICRC

Anisya Thomas and Lynn Fritz, Disaster Relief, Inc. , Harvard Business Review, November 2006

Paul Harvey, Cash-based responses in emergencies, Humanitarian Policy Group, Overseas Development Institute, Briefing Paper 25, January 2007

Peter Walker and Kevin Pepper, The state of humanitarian funding, Forced Migration Review 29

Anisya Thomas, The changing tide of Aid Provision, Georgetown Journal of International Affairs, Summer/Fall 2006

Responding to earthquakes 2008 - Learning from earthquake relief and recovery operations, ALNAP

Deepening Crisis in Gaza, Lessons for Operational Agencies, ALNAP

Gerry Helleiner, Towards Balance in Aid Relationships: Donor Performance Monitoring in Low-Income Developing Countries, CIS Working Paper 2000-2, May 2000

A mountain to climb, Oxfam Briefing Note, November 2005

Keeping recovery on course: challenges facing the Pakistan earthquake response one year on, Oxfam Briefing Note, October 2006

Targeting poor people - Rebuilding lives after the tsunami, Oxfam Briefing Note, 25 June 2005

A place to stay, a place to live - Challenges in providing shelter in India, Indonesia, and Sri Lanka after the tsunami , Oxfam Briefing Note, December 2005

The Tsunami Two Years On: Land Rights in Aceh, Oxfam Briefing Note, November 2006

Back to work, How people are recovering their livelihoods 12 months after the tsunami , Oxfam Briefing Paper, December 2005

From Emergency to Recovery, Rescuing northern Uganda's transition ,Oxfam Briefing Paper, September 2008

Dirk Salomons with Matthias Finger, Arjuna Kannangara, Mohamed Yonis ,BUILDING REGIONAL AND NATIONAL CAPACITIES FOR LEADERSHIP IN HUMANITARIAN ASSISTANCE, A report prepared for the "RESOURCES FOR HUMANITARIAN ASSISTANCE" PROJECT of the CENTER ON INTERNATIONAL COOPERATION NEW YORK UNIVERSITY, The Praxis Group, Ltd., December 1998

Laura R. Kopczak and M. Eric Johnson, Can Heroes be Efficient? Information Technology at the International Federation of the Red Cross, Tuck School of Business, Dartmouth College, 2004

Larry Smith, Commercial Logistics Best Practices for the Revolution in Military Logistics, army Logistician, Jan/Feb 1999

Working in Emergencies - Practical Guidance from the Field, Registration and Distribution, Oxfam UK and Ireland

Rolando Tomasini, Coordinating Disaster Logistics after El Salvador's Earthquakes Using SUMA's Humanitarian Supply Management System, INSEAD 2003

Ben Ramalingam and John Mitchell with John Borton and Kristin Smart, Counting what counts: performance and effectiveness in the humanitarian sector, ALNAP Review of Humanitarian Action

Francisco Javier Ruiz-Brand, A Decision Support Tool for Accepting or Rejecting Donations in Humanitarian Relief Organizations , Thesis, College of Engineering, University of South Florida, 2004

Alexander Smirnov, Tatiana Levashova, Mikhail Pashkin, Nikolai Shilov and Anna Komarova, Disaster response based on production network management tasks, Management Research News Vol. 30 No. 11, Emerald 2007

Study on the Mapping of Donor Coordination (Humanitarian Aid) at the Field Level Commissioned by DG ECHO on behalf of Good Humanitarian Donorship initiative , Revised Final Report, 2nd July 2009, The report has been financed by and produced at the request of the European Commission

Drug Supply Ills | MIT Center for Transportation and Logistics, <http://ctl.mit.edu>

Waessara Weerawat, Efficacy of International Standards on Logistics in Disaster Management, Case Study: National Crisis Management Center, Thailand, Industrial Engineering Department, Mahidol University

Anisya Thomas, Elevating humanitarian logistics , International Aid and Trade Review, 2004

Rolando Tomasini, Genetically modified food donations and the cost of neutrality: Logistics response to the 2002 food crisis in southern Africa, INSEAD 2004

Michael J. VanRooyen, Steven Hansch, Donna Curtis, Gilbert Burnham, Emerging Issues and Future Needs in Humanitarian Assistance, Prehospital and Disaster Medicine Vol.16, No.4 , 2001

B. Balcik and B. M. Beamon, Facility location in humanitarian relief , International Journal of Logistics: Research and Applications, Vol. 11, No. 2, April 2008

Oxfam (GB) Guiding Principles for Response to Food Crises, Final version, 20 November 2002

Anisya S. Thomas, Laura Rock Kopczak, From logistics to supply chain management: The path forward in the humanitarian sector, Fritz Institute, 2005

The Gujarat Earthquake, IFRC , Choreographer of Disaster Management, INSEAD 2002

Antonio Donini (team leader), Larissa Fast, Greg Hansen, Simon Harris, Larry Minear, Tasneem Mowjee, and Andrew Wilder, Humanitarian Agenda 2015: Final Report, The State of the Humanitarian, Enterprise Feinstein International Center , March 2008

Vidya Chander, Lauren Shear, Humanitarian Aid in Less Secure Regions: An Analysis of the World Food Programme Operations in the Somali Region of Ethiopia , Thesis, Massachusetts Institute of Technology , June 2009

Steven S. Ross, Humanitarian relief and the media: making the relationship more effective, Humanitarian Practice Network, managed by the Humanitarian Policy Group

Timothy Edward Russell , The Humanitarian Relief Supply Chain: Analysis of the

2004 South East Asia Earthquake and Tsunami, Massachusetts Institute of Technology ,June 2005

Gyongyi Kovacs, Peter Tatham, Humanitarian logistics performance in the light of gender, International Journal of Productivity and Performance Management, Vol. 58 No. 2, Emerald, 2009

Richard Oloruntoba, Richard Gray, Humanitarian aid: an agile supply chain? , Supply Chain Management: An International Journal , vol.11, No2, Emerald , 2006

Gyongyi Kovacs and Karen M. Spens, Humanitarian logistics in disaster relief operations, International Journal of Physical Distribution & Logistics Management, Vol. 37 No. 2, Emerald , 2007

Lars Gustavsson, Humanitarian logistics: context and challenges, FMR 18, 2002

Benita M. Beamon, HUMANITARIAN RELIEF CHAINS: ISSUES AND CHALLENGES, Proceedings of the 34th International Conference on Computers & Industrial Engineering

Preparing for tomorrow's disasters, IFRC , Choreographer of Disaster Management, INSEAD 2002

Anisya Thomas, Improving Aid Effectiveness - Two Studies Suggest Solutions, UN Chronicle No4, 2005

Anup Roop Akkihal, Inventory Pre-positioning for Humanitarian Operations, Thesis, Massachusetts Institute of Technology ,June 2006

Benita M. Beamon and stephen A. Kotleba , Inventory management support systems for emergency humanitarian relief operations in South Sudan, The International Journal of Logistics Management, Vol17 No2, Emerald 2006

Anne Leslie Davidson, Key Performance Indicators in Humanitarian Logistics, Thesis, Massachusetts Institute of Technology ,June 2006

Anisya Thomas and Laura Rock Kopczak, Life-Saving Supply Chains - Challenges and the Path Forward, Building Supply Chain Excellence in Emerging Economies, Springer , 2007

Charles Mbohwa, Identifying challenges and collaboration areas in humanitarian logistics: A southern african perspective

Benita M. Beamon and Stephen A. Kotleba, Inventory modelling for complex emergencies in humanitarian relief operations, International Journal of Logistics: Research and Applications, Vol. 9, No. 1, Emerald, March 2006

Anisya Thomas, HUMANITARIAN LOGISTICS: MATCHING RECOGNITION WITH RESPONSIBILITY , ADR Asia-Pacific Development Review

Jean-Paul Rodrigue , Brian Slack , Logistics and National Security , Published in S.K. Majumdar et al. (eds) (2002), Science, Technology, and National Security, Easton,

PA: Pennsylvania Academy of Science, pp. 214-225. ISBN 0-945809-18-2

Edgar E. Blanco, Jarrod Goentzel , Humanitarian Supply Chains: A Review , MIT Center for Transportation & Logistics, POMS - April/May, 2006

Julia Stewart , MOVING FOOD - The World Food Programme's response to the Southern African humanitarian crisis , African Security Review 12(1) , 2003

Rolando M. Tomasini , Moving the World: The TPG-WFP Partnership Looking for a Partner , INSEAD, 2004

Oxfam International Policy Compendium Note on Humanitarian Funding , November 2007

Oxfam International Compendium Note on the Private Sector and Humanitarian Relief , November 2007

Shepard Forman and Rita Parhad , Paying for Essentials: Resources for Humanitarian Assistance , Paper prepared for meeting at Pocantico Conference Center of the Rockefeller Brothers Fund , September 11-12, 1997

Benita M. Beamon and Burcu Balcik, Performance measurement in humanitarian relief chains , International Journal of Public Sector Management , Vol. 21 No. 1, 2008 ,

Predictable funding for humanitarian emergencies: a challenge to donors, Oxfam Briefing Note, October 2005

Anisya Thomas , Linking preparedness and performance: the tsunami experience , Humanitarian Practice Network, managed by the Humanitarian Policy Group

George Cahlink , Just-in-Time War , Government Executive October 1, 2004

Andre Griekspoor , Egbert Sondorp , Enhancing the Quality of Humanitarian Assistance: Taking Stock and Future Initiatives, Prehospital and Disaster Medicine , October - December 2001

Ramina Samii , Luk N. Van Wassenhove , The UN Joint Logistics Centre (UNJLC): The Afghanistan Crisis , INSEAD , 2003

Ross E. Marshall , Supply Chain Management: Analyzing Industry and Air Force Metrics , Air Force Journal of Logistics , Volume XXXI, Number 3, Fall 2007

Ramina Samii , Luk N. Van Wassenhove , Logistics- Moving the seeds of a brighter future , INSEAD , 2003

Angel Díaz , Björn Claes , Streamlining Humanitarian Relief Operations: The Case of United Nations Peace Keeping Operations , POMS 18th Annual Conference , Dallas, Texas, U.S.A. , May 4 to May 7, 2007

Emmett J. Lodree Jr. , Selda Taskin , Supply chain planning for hurricane response with wind speed information updates , Elsevier, Computers & Operations Research 36 (2009) 2 - 15

Bernard Chomilier, Ramina Samii and Luk N Van Wassenhove , The central role of supply chain management at IFRC , FMR 18

Ramina Samii , Luk N. Van Wassenhove , The TPG-WFP Partnership - Learning how to dance , INSEAD , 2004

Ramina Samii , Luk N. Van Wassenhove , The UN Joint Logistics Centre (UNJLC): The Genesis of a Humanitarian Relief Coordination Platform , INSEAD , 2003

Peter Walker , The Future of Humanitarian Action , Briefing Paper, feinstein International Center

Rachel Houghton , Tsunami Emergency Lessons from Previous Natural Disasters , ALNAP

Gina Malaver and Colin Regnier , Structuring Strategic Decisions through the Analytical Hierarchy Process: A Case Study of the Selection of Warehouse Location for WFP in Ethiopia , Thesis 2009

Anisya Thomas , Humanitarian Logistics: Enabling Disaster Response, Fritz Institute, 2004

Ron Hakvoort, ebXML and its impact on conventional Business Information Systems

Alexander Smirnov, Alexey Kashevnik, Tatiana Levashova, Nikolay Shilov, Context-Driven Information Fusion for Operational Decision Making in Humanitarian Logistics , St.Petersburg Institute for Informatics and Automation of the Russian Academy of Sciences (SPIIRAS)

Alexander Smirnov, Tatiana Levashova, Mikhail Pashkin, Nikolai Shilov and Anna Komarova, Disaster response based on production network management tasks , Management Research News Vol. 30 No. 11, Emerald, 2007

Mihaela Ulrieru , Rainer Unland , Emergent e-Logistics Infrastructure for Timely Emergency Response Management by Collaborative Problem-Solving with Optimized Resource (Re)Allocation

H. Wally Lee and Marc Zbinden, Marrying logistics and technology for effective relief

Alexander Smimov, Michael Pashkin, Nikolai Chilov, Tatiana Levashova, and Andrew Krizhanovsky , Multi-Agent Decision Support System for Disaster Response and Evacuation , St.Petersburg Institute for Informatics and Automation

Rolando M. Tomasini , Managing information in humanitarian crises: The UNJLC Website, INSEAD , 2005

Alexander F. Blecken , Bernd Hellgrath , Supply Chain Management Software for Humanitarian Operations: Review and Assessment of Current Tools Proceedings of the 5th International ISCRAM Conference - Washington, DC, USA, May 2008 F.

Fiedrich and B. Van de Walle, eds.

The resilient city how modern cities recover from disaster , Oxford University Press 2005

Naomi Zack, Ethics for Disaster , Rowman & Littlefield Publishers, Inc. , 2009

Fred C. Pampel, Disaster Response , Library in a book , 2008

Robert Kolb and Richard Hyde , An Introduction to the International Law of Armed Conflicts , Hart Publishing , 2008

Christopher Cooper , Robert Block , DISASTER - Hurricane Katrina and the failure of Homeland security , Times Books , Henry Holt and Company , New York , 2006

Keith Smith , ENVIRONMENTAL HAZARDS - Assessing risk and reducing disaster , Fourth edition , Taylor & Francis e-Library, 2004

John Handmer and Stephen Dovers , The Handbook of Disaster and Emergency Policies and Institutions , Earthscan , 2007

Humanitarian Intervention - Ethical, Legal, and Political Dilemmas , Cambridge University Press 2003

Maxx Dilley, Robert S. Chen, Uwe Deichmann,Arthur L. Lerner-Lam and Margaret Arnold with Jonathan Agwe, Piet Buys, Oddvar Kjekstad,Bradfield Lyon, and Gregory Yetman, Natural Disaster Hotspots - A Global Risk Analysis, The World Bank Hazard Management Unit , 2005

James dobbins, Seth G. Jones,Keith Crane, Beth Cole DeGrasse, THE BEGINNER'S GUIDE TO NATION-BUILDING,Prepared for the Smith Richardson Foundation, National Security Research Division, RAND Corporation, 2007

WHAT IS A DISASTER? - New Answers to Old Questions, Xlibris Corporation, 2005

World Disasters Report 2009 - Focus on early warning, early action, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies

Manual for the Provision of General Food Distributions during Emergency Programmes in Malawi , Joint Emergency Food Aid Programme (JEFAP) , 2003

John Cosgrave, Ben Ramalingam and Tony Beck, Real-time evaluations of humanitarian action , An ALNAP Guide , Pilot Version

Humanitarian Charter and Minimum Standards in Disaster Response , The Sphere Project 2004

Alan Kotok , David Weber , ebXML: The New Global Standard for Doing Business Over the Internet, New Riders Publishing,2001

Ulrich M. Lower, Interorganisational standards , Springer , 2005

Crisis Response and Monitoring for Security, European Commission , Joint Research Centre, ACP Observatory for Sustainable Development , <http://acpobservatory.jrc.ec.europa.eu>

Jens F. Laurson and George A. Pieler , Anti-Humanitarian Aid - The moral case for ending assistance to dictatorships , www.reason.com , 2006

Masdjidin Siregar , Biofuel Development at the Crossroads , <http://www.uncapsa.org>

An introduction to conflict-sensitive approaches to development, humanitarian assistance and peacebuilding , Resource Pack , http://www.conflictsensitivity.org/resource_pack.html

Mary Anderson, Humanitarian NGOs in Conflict Intervention , <http://www.colorado.edu>

Η κλιματική αλλαγή αυξάνει τις ανθρωπιστικές κρίσεις. - Έκθεση της οργάνωσης αρωγής και ανάπτυξης World Vision , www.kathimerini.gr με πληροφορίες από ΑΠΕ - ΜΠΕ , 6-10-2009

Ασχα Ροσέ Μιγκ ίρο , Η επισιτιστική κρίση στην Αφρική , www.kathimerini.gr , 15-07-09

Managing Disasters , MIT Center for Transportation and Logistics, <http://ctl.mit.edu>

Intrenational Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, Code of Conduct , ifrc.org

Anisya Thomas and Vimala Ramalingam, Recipient Perceptions of Aid Effectiveness: Rescue, Relief and Rehabilitation in Tsunami Affected Indonesia, India and Sri Lanka , www.fritzinstitute.org

Paul M. Thompson , Supply Chain Analytics for Humanitarian Logistics Transformation , Rockefeller Foundation Conference , Humanitarian Logistics: Networks for Africa , 7 May 2008 , Bellagio, Italy

Lee Wally , Presentation: Brief Overview of Commodity Tracking Systems (CTS) in use today , <http://www.fritzinstitute.org/prgSC-HLC2004-proceedings.htm>